

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Gegužė - May 28, 1981 Nr. 22

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POLITIKOS IEŠKANT

Nauja situacija Europoje ir
Artimuose Rytuose.

Vytautas Meškauskas

Turbūt sunku būtų atrasti daugiau kritikuojamą dalyką kaip JAV užsienio politiką. Kodėl ji tokia yra, pagalvojus, galima lengvai suprasti. Visų pirma Super valstybei neįmanoma, vaizdžiai tariant, 'nuvalyti stalą' ir pradėti viską iš naujo. Ją riša tūkstančiai įsipareigojimų ir interesų visam pasaulyje. Reagano administracijos bendra pažinra: pirmiau sustiprėjime ir tik po to kalbėkimės su sovietais iš stiprių pozicijų — iš pirmo žvilgsnio atrodo logiška. Deja, įvykių raida nenori laukti to sustiprėjimo. Ji reikalauja tam tikrų ėjimų dabar, išeinant iš dabar turimų pajėgų.

Gegužės 10 d. socialistų kandidato Francois Mitterrando laimėjimas Prancūzijos prezidento posto gali atnešti visokių staigmenų. Kadangi seime dabar daugumą turi dešinieji, Mitterrandas turės seimą paleisti ir paskelbti naujus rinkimus. Jei laimėtų kairieji socialistai ir komunistai, jie turėtų sudaryti koaliciją, kurioje komunistai turėtų nemažą žodį. Yra, žinoma, nuomonių, kad Prancūzija liko konservatyviai nusiteikusi, kad ji balsavo ne už Mitterrandą, bet PRIEŠ Giscardą ir tokiu būdu seime dešinieji išlaikys savo pozicijas. Tuo atveju Mitterrando rankos liktų suvaržytos. Bet jau dabar Mitterrando laimėjimas turi didelės įtakos į Vokietiją, kurios kancleris Helmut Schmidt pereiną savaitę viešėjo Washingtone. JAV pageidauja, kad jų sąjungininkai Europoje ir Japonija atsiginkluotų ir taip padėtų išlaikyti balansą su Sovietija ir jos satelitais. Iš principo jie sutinka, tačiau būdami pirmoje linijoje, pageidauja detentės tęsimo ir derybų su sovietais, kurie jas primygtinai siūlo. Valsybės sekretoriui Haig pasisiekė bent itek išsiderėti, kad atsiginklavimo procesas eitų kartu su pokalbiais su sovietais. Pirmiausia su ambasadorium Dobryninu, vėliau su Gromyku ir pagaliau, ko gero, viršūnių konferencijoje. Tai būtų daugiau ar mažiau buvusių administracijų politikos tęsimas.

Ar yra jai kokia alternatyva? Daug kalbama apie vadinamą Pentagono pažiūrą. Pagal ją JAV yra sala, priklausanti nuo užsienio rinkų ir žaliavų. Dėl to jos turi visų pirma sustiprinti savo laivyną, kad tas užtikrintų jos susisiekimo linijų saugumą. Antra, jos turi turėti kiek galima daugiau bazių užsieniuose, ne tik demokratinėse valstybėse, bet ir diktatūrinėse arba net rasistinėse, kaip Pietų Afrika. Tol kol Amerika neatsistatys savo galybės, jai nėra reikalo kalbėtis su sovietais. Bet kas tuo atveju atsitiks su sąjungininkais? Pvz. Schmidtui padėtų atlaikyti jo pozicijas prieš kairįjį socialdemokratų sparną JAV sutikimas tuoj pat kalbėtis su sovietais.

Situacija sudrumstė ir galimas Izraelio-Sirijos karinis konfliktas. Vienintelė užsienio valstybė, kuri galėtų padaryti įtakos į Siriją, yra Sovietų Sąjunga. Bet jei pradėsi su ja kalbėtis, sunku bus išvengti jos įsikišimų ir į kitus Art. Rytų klausimus. Kitaip sakant, ji būtų grąžinta į pozicijas, iš kurių ją išstūmė Camp David susitarimas. Įvykiai gali aplėnkėti šias eilutes, užtat grįžtame į praeitį, kad lengviau suprasti, kas gali atsitikti.

(Nukelta į 2 psl.)

Buvęs ALT S-gos pirm. Antanas Mažeika perduoda naujam pirmininkui Vaclovui Mažeikai sąjungos čarterį ir antspaudą. Dešinėje sėdi ALTS seimo pirm. J. Jurkūnas ir nominacijos komisijos pirm. A. Laikūnas.

Tautinės Sąjungos seimas praėjo gražiai ir buvo darbingas

VACLOVAS MAZEIKA
NAUJASIS
ALTS PIRMININKAS

Gegužės 23-24 d.d. Detroite gražiai, darbinga nuotaika praėjęs 17-tasi Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas išsirinko naują vadovybę dvejų metų kadencijai. Valdybos pirmininku išrinktas inž. Vaclovas Mažeika iš Chicago, daug metų aktyviai reikšis ALTS ir Korpl Neo-Lithuania veikloje, bei Amerikos Lietuvių Taryboje. ALTS T. Blinstrubo vadovautoje vyr. valdyboje jis dvi kadencijas buvo pirmuoju vicepirmi-

ninku, o Korpl Neo-Lithuania jį turėjo savo vyr. valdybos pirmininku keleris metus.

Kitais valdybos nariais išrinkti taip pat čikagiškiai: Mečys Simkus, Mečys Valiukėnas Ona Daškevičienė ir Oskaras Kremeris.

Naujosios valdybos išrinkimą seimo dalyviai entuziastiškai priėmė. Be kitų, ją nuširdžiai pasveikino seimo paskaitininkas Aug. Kuolas, kalbėdamas kanadiškių tautininkų vardu. Geriausios sėkmės ateities veikloje linkėdami, ją sveikina ir Vilties draugijos valdyba bei Dirvos redaktorius.

Daug metų intensyviai tautinės srovės veikloje pasireiškusius, net ir dabar ALTS visokeriopai remiančius, veteranus - Oną Biežienę (buv. Chicagoje, dabar N. Jersey) ir Jurgį Kiaunę (iš New Yorko) 17-sis seimas Detroite išsirinko Sąjungos garbės nariais.

Kontrolės komisija dar vienai kadencijai perrinkta ta pati: Petras Didelis, Vytautas Matonis ir Vincas Grudzys, visi iš Philadelphijos.

ALTS tarybos sudėtis kiek pasikeitė: nuolatinis jos nariu pagal statutą tapo buv. ALTS pirmininkas Antanas Mažeika o naujais nariais, be ankstyvesniųjų, išrinkti Vaclovas Senuta iš Bostono ir Bronius Dūda bei Jonas Mockus iš Los Angeles.

Seimas pertvarkė Sąjungos statutą, tačiau vadovybės kadenciją ir seimų dažnumą paliko kaip ligi šiolei - dvejim metams.

DR. DANIELIUS DEGESYS
VILTIES DRAUGIJOS
PIRMININKAS

Gegužės 23 d. Detroite įvykusiame Vilties draugijos visuotiniame narių ir atstovų susirinkime tiek valdyba, tiek kontrolės komisija perrinktos dar dvejim metams. Rytojaus dieną įvykusiame posėdyje valdyba pareigomis pasiskirstė šiaip: pirmininkas - dr. Danielius Degesys, vykd. vicepirm. Jonas Jurkūnas, vicepirm. Aleksas Laikūnas, Kazimieras Pocius, dr. Viktoras Stankus ir Adolfas Svažas, sekr. Juozas Jurevičius.

Kontrolės komisija - dr. Jonas Maurukas, Stasys Astrauskas ir Anastazija Mackuvienė.

ALT S-gos pirm. A. Mažeika ir seimo rengimo komiteto pirm. J. Švo-K. Sragausko nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apšvalga*

Kas iš tikro atsitiko Teherane? — Studentai planavo tik trumpą 'sit-in', bet netyčia nulėmė prezidento Carterio pralaimėjimą.

N. Y. TIMES gegužės 17 d. laidos magazina paskyrė Teherano įkaitų bylai ir jos įtakai į JAV politinį gyvenimą. Laikui greitai bėgant, ji baigiama pamiršti ir ne atrodo, kad tie įvykiai ir jų priežastys būtų atitinkamų kongreso komisijų nagrinėjami. Yra aktualesnių reikalų. Todėl visos eilės N. Y. TIMES bendradarbių įkinkimas į tą darbą, kol visa byla dar nėra galutinai užmiršta, buvo neblogas pasitarnavimas visuomenės informacijos naudai.

Prisiminant bylą visų pirma iškyla klausimas: kas buvo tie JAV ambasados Teherane grobikai? Reporteris John Kifner, vienin-

telis JAV žurnalistas Teherane, kai įkaičiai buvo paleisti, turėjo nemažai pasikalbėjimų su grobikais. Jie iš tikro buvę studentai, daugiausiai iš Polytechnikos Instituto ir religiniai fanatikai. 1979 m. spalio 26 d., keturiom dienom po šacho įsileidimo į New Yorko Cornell Medical Center, apie 80 jų viešame susirinkime nutarė, kad jie turėtų kaip nors prieš tai protestuoti. Geriausia tam forma būtų amerikiečių studentų pavyzdžiu 'sit in' — laikinas ambasados patalpų užėmimas. Daugiausiai trim ar penkiom dienom. Jie skaičiavo, kad juos iš ambasados pašalins pati Irano vyriausybė.

Užėmimas buvo labai kruopščiai suplanuotas, ko samokslininkai studentai neapskaičiavo, buvo nepaprastas liaudies pritarimas jų žygiui, kuris savo keliu paskatino politikuojančią dvasiškią pagrobimą išnaudoti kovai su vadinamu nusaikiu, daugiau liberaliu, provakarietišku, naujos vyriausybės sparnu.

Apie studentų planus iš anksto žinojo tūlas energingas dvasiškis Khomeini, kuris tapo jų 'dvasios vadu' ir Khomeinio sūnus Ruhollah. Barzargano vyriausybei išvaikius demonstrantus nuo ambasados, iniciatoriai jau sutelkė 400 studentų iš minios, kuri demonstravo žuvusių kovoje su šacho režimu garbei, ir lapkričio 4 d. ambasadą užėmė.

Tai padarę jie laukė vyriausybės atsiųstos policijos ar kariuomenės, kuri juos išvartytų. Vietoje to Bazargano vyriausybė pati po dviejų dienų atsistatydino, o prie ambasados rūmų demonstravo minios, suvežtos autobusais iš priemiesčių, šaukdamos: 'Mirtis Amerikai', ką kiekvieną vakarą per televiziją matė ir amerikiečiai.

Amerikoje po ambasados užėmimo prezidentas Carteris savo žygiais ir žodžiais

davė suprasti, kad įkaitų gyvybės yra jo didžiausias ir pirmas rūpestis. Savo pasikalbėjime su TIMES korespondentais dabar Carteris tai neigia, tačiau taip atrodė ne tik Amerikoje, bet ir Irane, kas aišku, įkaitų kainą tik kėlė. Politiškai tokia laikysena Carteriui priešrinkiminėje kovoje pradžioje padėjo. Jo populiarumas pakilo.

Atgal žiūrint, administracijai labai kliudė dviejų faktų nežinojimas. Pirmas, kad šachas jau 6 metus prieš mirtį pradėjo sirgti vėžiu. Jis tačiau tai laikė valstybine paslaptimi, kurios nežinojo net jo žmona. Jį gydė du prancūzų specialistai, kas leidžia spėti, kad prancūzų žvalgyba apie tai žinojo, bet amerikiečiai iki jo atsistatydinimo nežinojo. Jei tai būtų žinoma, Washingtonas būtų galėjęs pasirinkti lankstesnę politiką. Antras faktas buvo administracijos nesusigaudymas ir derybos su nominale Teherano valdžia, kuri faktinai neturėjo jokios galios. Dėl paleidimo reikėjo tartis su dvasiškiais, nuo kurių tai priklausė. Tie suprato, kad ilgainiui įkaičiai nustos savo vertės ir Iranui daugiau kenks negu padės. Pasiskubinti juos vertė ir Reagano pareiškimas, kad jis su grobikais nemano tartis ir juos pavadino 'banditais'. Tai skatino juos susitarti iki Carterio administracijos galo. Carterio jie tačiau taip nekentė, kad įkaitų paleidimą užtraukė bent porą minučių po jo kadencijos galo.

Žodžių, visi dideli įvykiai susiklosto atsitiktinai, dažniausiai be samokslų ir plano.

STAMBI PARAMA LAISVINIMO DARBAMS

ALTo vykdomus Lietuvos laisvinimo darbus parėmė Pranas Sekmokas, testamentu palikdamas 10,000 dolerių. A. a. Pranas Sekmokas buvo gimęs ir augęs

■ Iš kitos pusės

Atrodo, kad sekančiom mintim daugiau tikėtų: 'Iš Tos Pačios Pusės' — antraštė. Mat, noriu pasidžiaugti V. Trumpos atsakymu AKIRAČIUOSE į ten pat pasirodžiusį ir šioje vietoje jau paminėtą A. Štromo str. apie Didžiojo Vilniaus Seimo pamokas. Mat, Štromas, sekdamas sovietinius istorikus, tą seimą pervertina. Kaip teisingai nurodo Trumpa, daugumas anų laikų veikėjų, nors ir pritarė kovingai rezoliucijai, tačiau į anų laikų įvykius žiūrėjo skeptiškai:

"Kas liečia mūsų tautą, dabar, iš istorinės perspektyvos žiūrint, reikia tik džiaugtis, kad jos dauguma nuėjo ne revoliucijos, bet evoliucijos keliu. Pasinaudojusi spaudos draudimo ir preventyvinės cenzūros panaikinimu ir kitomis laisvėmis, ji stojo į rimtą kultūrinį darbą ir čia per palyginus trumpą laiką (1904-1917) labai daug pasiekė."

Ir 'krivinas caro caro režimas' tuo laikotarpiu mažiau nužudė žmonių negu anų laikų teroristai. 1906 metais nuo jų žuvo 768 dažniausiai niekuo nedėti žmonės ir 820 buvo sužeisti, tuo tarpu įvykdytų mirties sprendimų buvo tik 144.

Tai gana blaivios mintys, kai šiaip pas mus priimta "priešų nesigailėti", o kaimynų tiesiog nekęsti. Tautinio atgimimo metu, tokia neapykanta gal neišvengiama, tačiau subrendus vėta atsikratyti to menkavertiškumo komplekso.

Žinoma, įjungus Lietuvą į Sovietiją, tautinės identifikacijos klausimas vėl pasidarė labai jautrus. Kaip matosi iš tuose pačiuose AKIRAČIUOSE perspausdintam iš 'Mokslo ir Gyvenimo' str. apie etninius procesus Lietuvoje paskutiniaisiais metais pradėjo daugėti skaičius lietuvių, kurie pasirenka kitos tautybės santuokos partnerį. 1978 metais net 20,5% visų susituokusių. Sulaukę 16 metų tų mišrių šeimų vaikai, gaudami pasus, patys pasirenka savo tautybę. Vilniuje 52% jaunuolių, gimusių lietuvių-rusų šeimose, pasirinko lietuvių tautybę, 48% rusų, tuo tarpu Rygoje 57% pasirinko latvių tautybę, o Taline net 62% estų.

Kodėl toks skirtumas? Todėl, kad latviai, o ypač estai, daugiau nekenčia rusų ir stengiasi nekalbėti rusiškai. Ar iš viso daugiau vokiečių įtakoje buvusios latvių ir estų kultūros daugiau imponuoja? * vm

Kauno apylinkėse. Dėl lėšų stokos negalėjo eiti mokslo, ypač kad turėjo padėti jaunesniam broliui ir kitiems šeimos nariams. Norėdamas tarnauti kavalerijoje, įstojo savanoriu ir buvo paskirtas į ulonų pulką. Labai gerais pažymiais baigęs mokomąjį eskadroną, iš karto buvo pakeltas į jaunesniojo puskarininkio laipsnį, o į atsargą išėjo vachmistro laipsniu. Gavo tarnybą teisingumo ministerijoje. Netrukus tapo šaulių būrio vadu.

Artėjant antrai Sovietų okupacijai, pasitraukęs į Vakarus, apsigyveno Prancūzijoje, vėliau — Belgijoje, ten dirbdamas sunkų fizinį darbą fabrike.

Buvo išrinktas Liet. Bendruomenės Liežio apylinkės, o paskui ir centro, valdybos pirmininku. Persikėlęs į

JAV, apsigyveno Chicagoje, Bridgeporte, rasdamas darbą fabrike. Buvo taupus ir kurį laiką turėjo įsigijęs kelis namus. Pergyveno tris sunkias operacijas. Ir sunkiai sirgdamas, aukomis net po tūkstantinę, rėmė ALTą, Vasario 16 gimnaziją. Prieš mirtį įpareigojo žmoną Ireną (kuri ne taip seniai irgi mirė) iš turimų santaupų paskirti po 10,000 dolerių ALTui, VLIKui, ką našlė pildydama velionies valią įrašė ir į savo testamentą.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS
Must have experience in Fineblanking Tool and Design background a plus. May lead for advancement to managerial position for qualified candidates. Apply call or write to:
LOTHAR A. BAUERLE, PRES.
KERN LIEBERS USA, INC.
1510 Alben Rd.
Holland, Ohio 43528
419-865-2437

(19-25)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

POLITIKOS IEŠKANT...

(Atkelta iš 1 psl.)

Iki 1970 metų Izraelio-Libano pasienis buvo labai ramus. Libanas de facto buvo neutralus. Tais metais tačiau Jordanas išvarė PLO — Palestinos Išlaisvinimo Organizaciją, kuri, susikrausčiusi į Libaną, iš ten pradėjo partizaninius žygius į Izraelį. Tai privedė prie vidaus karo tarp Libano mahometonų, krikščionių ir palestiniečių. Taikai atstatyti Sirija nepereis 'raudonos linijos' į Pietų Libaną, nesunaikins Libano krikščionių bendruomenės ir nesustiprins savo okupacinių pajėgų helikopteriais ir priešlėktuvinėm raketom, tuo būdu leisdama Izraelio aviacijai laisvai žvalgytis.

Balandžio mėn. Sirijos artileriją bombardavo krikščionių miestą Zahle ir, panaudodama helikopterus, užėmė miestą supančias aukštumas. Izraelio lėktuvai pašovė du Sirijos helikopterus ir jis įspėjo neeisias nugalėti krikščionis. Sirija į tai atsakė pasiųsdama priešlėktuvinės raketos. Sakoma, kad Izraelio aviacija galėtų palyginti lengvai tas raketas sunaikinti, tačiau tas konfliktas būtų nepopuliarus Izraelyje ir paaštrintų priešrinkiminę kovą. Be to, politiškai Sirijai duotų progą įgyti arabų simpatijų, kurių ji paskutiniu laiku buvo netekusi. Sirija ir sovietai, aišku, nenorės nusileisti nieko už tai negaudami. Tokiu būdu atsidūrėme prieš naujos administracijos bandymą. Ar ji sutiks eiti į derybas su sovietais ar bandys įvykius paveikti iš 'stiprybės taško'.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ALT S-gos NAUJOJO PIRMININKO INŽ. VACLOVO MAŽEIKOS ŽODIS

Noriu šiek tiek duoti žinių apie save: esu visa savo širdimi ir dūšia neolituanas. Korporacijoje buvau ir esu aktyvus visą laiką irėjau nuo mažiausių ligi aukščiausių pareigų - išbūdama dvi kadencijas Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininku. Be to, tiek Chicagos padalinio, tiek kitose Vyr. Valdyboseėjau eilę metų sekretoriaus, arbiter elegantiarum ir išdininko pareigas.

Tautinėje Sąjungoje dalyvauju nuo pat Sąjungos susiorganizavimo irėjau vicepirmininko pareigas dvi kadencijas, Teodoro Blinstrubo valdymo laikais.

Dalyvavau ALTo nariu Chicagoje ir Centrinio ALTo valdybojeėjau sekretoriaus pareigas 2 metus.

Siuo metu esu Tautinio Sąjūdžio Valdyboje ir esu paskirtas Tautinio Sąjūdžio atstovu VLIKO Taryboje.

Profesiniu atžvilgiu esu diplomuotas statybos inžinierius, baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Statybos Fakultetą Kaune ir čia, Amerikoje, esu išlaikęs egzaminus ir registruotas 'structural engineer in Illinois'. Siuo metu esu vienos architektūrinės kompanijos 'Associated Director of Structural Engineering'.

Mano politinė ideologija yra grynai tautinė - nekrypstu į jokių kraštutinumus, esu gana didelis tolerantas ir gerbiu kito nuomonę.

Turiu svarbių minusų, būtent - esu jau nebejaunas, 64-rių metų ir nesu paskaitininkas ar kalbėtojas, taigi nesitikėkite iš manęs paskaitų ar didelių prakalbų.

Jeigu po šios išpažinties jūs vis dėlto mane išrinksite Tautinės Sąjungos pirmininku, tai ką gi reikės daryti pirmininkaujant?

Visų pirma stengsimės atstovauti Sąjungą ir Tautinę idėją visur, kur bus reikalinga. Stengsimės palaikyti glaudžius ryšius su skyriais, informuojant jus aplinkraščiais ir kai kada, kiek sąlygos leis, aplankant. Remsime Amerikos Lietuvių Tarybą (ALTą), remsime Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIKą), remsime ir palaikysime Laisvos Lietuvos Diplomatinis atstovus, bendradarbiausime ir kalbėsime su visomis (išskyrus, aišku, komunistines) organizacijomis kas liečia bendrą frontą ir bendrą darbą mūsų tėvų žemei. Remsime ir palaikysime mūsų tautinę spaudą: Dirvą ir Naująją Viltį. Jokiu būdu nepakešime pikto ginčų, pikto išpuolių prieš vieni kitus, kas žemina mūsų tautininkų vardą ir ardė vienybę.

Daugelis iš mūsų tautininkų esame gerokai pažengę amžiuje ir kai kas jau gali pasakyti, kad Tautinė Sąjunga paseno. Taip, kai kurie tautininkai paseno, bet Tautinė idėja nepaseno - ji tebėra švie-

Konsolidavus įvairias srovės organizacijas į vieną Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, buvo pribrendęs reikalus pavienių asmenų leidžiamą tautinę spaudą, atremti į platesnius visuomenės sluoksnius ir atpalaiduoti redaktorių nuo leidimo rūpesčių.

Jau antrajame ALT S-gos seime, įvykusiam 1951 m. gegužės 19-20 d. Tabor Farmoje, Mich., buvo pavesta komisijai suorganizuoti bendrovę tautinės minties spaudai leisti. Komisija energingai ėmėsi darbo ir jau tų pačių metų rugpiūčio 21 d. OHIO valstijoje įregistravo pelno nesiekiančią bendrovę — Amerikos lietuvių spaudos ir radijo draugiją "VILTIS". Taigi, šiais metais VILTIES draugijai sueina 30 metų nuo jos įkūrimo.

1952 m. balandžio 26-27 d.d. Clevelande, įvyko pirmasis VILTIES draugijos narių suvažiavimas, kuriame buvo išrinkta pirmoji valdyba, o pirmininku tapo žinomas visuomenininkas Juozas Bačiūnas. Vėliau viltininkų suvažiavimai buvo šaukiami tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje, kur vykdavo ir tautinės sąjungos seimai. DIRVOS leidimą VILTIES draugija perėmė 1952 m. rugpiūčio 14 d. ir tebetęsia šiandien.

Laikas bėgo, keitėsi valdybos ir pirmininkai, keitėsi ir DIRVOS redaktoriai, bet nepasikeitė nei leidėjų, nei laikraščio tikslai ir paskirtis. VILTIS pergyveno džiugų ir liūdnų dienų.

si ir gajį, kaip buvo Smetonos, Basanavičiaus ir Tumo Vaižganto laikais. Tautinės Sąjungos eiles papildys jaunesnieji, ypač Neo-Lithuania korporantai, kuriai bus skiriamas didžiausias dėmesys.

Vilties draugijai 30 metų

ANTANAS JUODVALKIS

Džiaugėsi, kad DIRVĄ galėjo leisti 3 kartus savaitėje, nes buvo patenkinti prenumeratoriai ir skaitytojai. Skausmingai pergyveno, dėl pablogėjusių ekonominių sąlygų, DIRVOS laidų mažinimą, o dar skausmingiau kentėjo namams, spaustuvei ir archyvams žuvus ugnies liepsnose.

Netekus namų ir spaustuves DIRVOS leidimas nesustojo, bet buvo tęsiamas toliau iš laikinos pastogės, o spausdinamas amerikiečių spaustuveje. Šiuo metu VILTIS turi savo pastogę, bet neturi spaustuves, o tik surinkimo priemones. Ekonomiškai skaičiuojant, taip yra pigiau, nes spaustuve būtų neįmanoma pilnai išnaudoti, o išlaikymas ir operavimas brangiai kainuotų. Taip pat sunku ar ir neįmanoma gauti lietuvių operatorių ir technikų.

Šių metų valdybos pranešimas yra pakankamai optimistiškas ir turimos kuklios atsargos užtikrina DIRVOS leidimą ilgiems metams. Nežiūrint ekonomiškai sunkių metų ir didelės infliacijos, apdairių vadovų dėka, VILTIES finansinis stovis yra geras. Džiaugsmą kelia prenumeratorių pastovumas ir net didėjimas. Vyresnio amžiaus žmonėms iškeldijant amžinybėn, tuo pačiu mažėja ir prenumeratorių skaičius, o jaunoji karta nesiskubina perimti savo tėvų išpareigojimų. Tėvų užsakytų laikraščių prenumeratams pasibaigus, ignoruoja adminis-

tracijos paraginimus ir prenumeratos nepratęsia. Yra ir labai džiuginančių atsitikimų, kada prie prenumeratos pridėda ir auką.

Kitas džiugus reiškinys yra rėmėjų-aukų grupės padidėjimas (apysk. kitos pajamos): 1978 m. buvo 21,500 dol., 1979 m. jau 29,400 dol., o 1980 m. net 35,600 dol. Malonu, kad prenumeratoriai ir organizacijos laikraščio leidėjų rūpesčius supranta ir remia. Ačiū jiems.

Atkreiptinas dėmesys į kuklų tarnautojų skaičių. Apseinama su vienu redaktorium ir 2 nuolatiniais tarnautojais. Ar ne per daug iš jų reikalaujama? Ar ne metas rimtai susirūpinti redakcijos personalo padidėjimu? Ar dabartinis DIRVOS redaktorius turi reikiamą poilsį, kasmetines atostogas ir laisvo laiko kitiems reikalams. Reikia rūpintis ne vien ekonomiškais draugijos reikalais, bet ir gerinti darbo sąlygas.

DIE MAKERS

Experienced in medium & large dies. Top job shop rates & benefits, pension & profit sharing. Excellent opportunity in a growth oriented organization. Average 54 hrs. per wk.

AUTODIE CORPORATION

44 Coldbrook N.W.
Grand Rapids, MI 49503

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED DIE REPAIRMAN

Must have experience in repairing small progressive and compound dies. West Texas high quality stamping job shop has immediate opening for a die repairman. Must have extensive background trouble shooting and repairing small progressive & compound dies.

APPLY CALL OR WRITE TO:
**PLAINFIELD TOOL OF
EL PASO INC.**
6839 Commerce St.
El Paso, Texas 79914
915-779-5396 (18-23)

OWNER OPERATORS

Western Express has a contract for you. Good insurance pay scale, insurance plans, all road, taxes paid for you. Drop pay and fuel surcharge to you. Fractor must pass D.O.T. inspection. A 1975 or newer legal with 45 foot van trailer. Driver must be at least 23 years old with 2 years over the road experience. Call Bob Shumate or Varlyn Poore in Georgia at:

404-944-9300

Outside Georgia Watts Line:

1-800-241-8090

Ken Kern — California —

1-800-874-7974

Bob Abts — Green Bay, Wisconsin —

1-800-558-6344

Bill Beck Indianapolis, Ind. —

1-800-428-5072 (19-25)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work and live in small Congenial S. W. Community and Hospital. Immediate openings. Good salary. Liberal Personnel policies. Apply call or write to:
**COMMUNITY GENERAL
HOSPITAL**
P. O. Drawer Z
Jal, New Mexico 88522
505-395-2511 (20-29)

Dalis clevelandiečių su ALT S-gos skyriaus pirm. K. Karalium mauzoliejuje prie Lietuvos prezidento Antano Smetonos ir jo žmonos kapo, dedant ALT S-gos seimo vardu gėlių vainiką.

J. Garlos nuotr.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Dikinis, Park Forest	3.00
B. Narbutas, Toronto	23.00
B. Girčys, Chicago	3.00
A. Pesys, Dearborn Hts.	3.00
K. Cicėnas, Woodrige	3.00
V. Senkus, N. Baltimore	3.00
J. Meiliūnas, Australija	2.72
M. Razgaitis, Brooklyn	13.00
V. Leparskas, Eastlake	3.00
G. Gudauskienė, Los Angeles	10.00
H. Bagdonienė, Chicago	8.00
C. Modestavičius, Chicago	8.00
A. Kasnickas, Harbert	8.00
B. Raugas, Delran	3.00
J. Mischik, Miami	3.00
Z. Dautartas, Chesterland	8.00
J. Reedy, Elizabeth	3.00
E. Mikšienė, Juno Beach	5.00
DLK Birutės Draugijos	
Detroito skyriaus	
valdyba	20.00
J. Vengris, Amherst	3.00
J. Kiaunė, Jamaica	8.00
V. Augulis, Dayton	3.00
H. V. Kulber, Brooklyn	3.00
A. Vakselis, Richmond Hill	3.00
J. Petrauskas, Los Angeles	1.00
L. Žitkevičius, Brooklyn	3.00
S. Stulpinas, Lake Worth	3.00
E. Šeštokas, Rahway	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Amerikos Balso 30 metų sukakties minėjimas

Washington, JAV Senato rūmuose, gegužės 14 d. įvyko labai gerai pasisekęs minėjimas 30 m. sukakties kaip Amerikos Balso įvestos radijo informacijos pavergtai Lietuvai. Minėjimą suruošė Vyr. Liet. Išlaisvinimo Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba, kuri daug prisidėjo, kad tos lietuviškos programos Amerikos Balso buvo įvestos. Į minėjimą susirinko tiek amerikiečių pareigūnų ir vadovaujančių lietuvių, kad buvo sunku sutalpinti į salę. Daug šiltos nuotaikos įnešė minėjimą globojęs sen. Charles H. Percy. Be daugelio kitų, dalyvavo sen. Paul Sarbanes (Md.), sen. S. I. Hayakawa (Calif.), Atstovų Rūmų Užsienio reikalų komiteto pirm. kongresmanas Clement Zablocki (Wisc.), kongr. Millicent Fenwick, specialus preziden-

to pavaduotojas Jack Burgess, Valstybės sekretoriaus pavaduotojas James Montgomery, Valstybės departamento Rytų Europos reikalų padalinio direktorius Peter Bridges, Pabaltijo skyriaus direktorius Thomas Longo, USA International Communication Agency direktorius John Shirley, Amerikos Balso direktorius William Haratunian, Europos skyriaus vadovas Hans Holzapfer, latvių skyriaus vadovas Karl Lantee, Estijos gen. kons. New Yorke Ernst Jaakson ir eilė kitų pareigūnų.

Dalyvavo Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis su ponia, Amerikos Balso lietuvių skyriaus personalas ir daug vadovaujančių žmonių iš Vliko, Alto, Lietuvių Bendruomenės.

Minėjimą pradėjo Alto pirm. dr. K. Šidlauskas,

sveikindamas dalyvius ir pabrėždamas, kad tarp Rytų ir Vakarų vyksta radijo karas ir kad Amerikos Balso veikla turi būti stiprinama. Pakvietė programai vadovauti Valdą Adamkų. Invokaciją sukalbėjo prel. J. Balkūnas.

Pagrindinę kalbą pasakė sen. Percy. Pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius. Pabrėžė savo ilgametį susidomėjimą lietuviais, kurie yra pelnę didelę pagarbą šiame krašte. Reiškė pagarbą Lietuvos žmonėms, kurie veda atkaklią kovą, siekdami išlaikyti savo religiją, kultūrą, savo tradicijas, nors būdami pavergti. Pagyrė Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus darbuotojus ir pažadėjo dėti pastangas, kad Amerikos Balso veikimas būtų stiprinamas. Pabrėžė, kad Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota jėga ir klasta. Pažymėjo, kad Amerika gins Lietuvos teisę į laisvę ir nepriklausomybę.

Minėjimo organizavimo pirm. dr. L. Kriaučiūnas įteikė sen. Percy meniškai sukurta adresą, kur dėkojama už jo nuolatinę paramą Lietuvos laisvinimo reikaluose.

Vliko pirm. dr. K. Bobelis savo kalboje pasidžiaugė, jog esame tikri, kad dabartinė JAV vyriausybė, su nuolatine Senato Užsienio reikalų komisijos pirm. Percy parama, remia Rytų Europos žmonių pastangas atgauti laisvę. Dėkojo viso pasaulio lietuvių vardu.

Kun. J. Prunskis įteikė Amerikos Lietuvių Tarybos žymenį lietuviškos Amerikos Balso programos vadovui Alfonsui Petručiui, kuris savo kalboje dėkojo Altui už prielankumą ir džiaugėsi JAV vyriausybės žmo-

D E M E S I O
3422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 823-6897
U.S.A.

Lietuviai esame visai —
Lietuvių Fonde ar es?

LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpa: atm.-jn.-atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1981 balandžio mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. in. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1x	\$3.00	Šilgalis Julius, atm. in. \$700.00.
1	\$5.00	Dikinienė Bronė \$105.00.
2	\$10.00	Dalbokas Jonas \$110.00, Wolff Valerija \$120.00.
1	\$15.00	Klim Jurgis ir Marija \$115.00.
3	\$20.00	Juodeika Vladas, Dr., atm. in. \$120.00, Jurcys Linas, atm. in. \$20.00, Mikuckis Vaclovas ir Ona \$250.00.
6	\$25.00	Damas Jurgis \$150.00, Gustaitis Walter ir Jeonne \$25.00, Jankūnas Kazimieras, Liucija ir Kastytis \$350.00, Ramanauskas Vaclovas \$200.00, Smilga Aleksas \$150.00, Puzinas Povilas, Dail., atm. in. \$300.00.
1	\$50.00	Melis Jonas, Sav. kūr., atm. in. \$750.00.
1	\$65.00	Tautvaiša Povilas, atm. in. \$65.00.
16	\$100.00	Aleksa Petras ir Laima \$100.00, Butkūnas Napoleonas \$220.00, Gedgaudas M.E. ir Violeta T. \$220.00, Jesunas Kenneth, M.D. \$200.00, JAV LB Seattle Apylinkė \$1,136.25, Liorentas Jonas \$300.00, Liutermoza Albertas, Plk., atm. in. \$1,000.00, Makaraitė Zosė, žuvusi Sibire 1945.VIII.23, atm. in. — Makaras Antanas \$100.00, Marks Janina \$300.00, Mickevičienė Teofilė \$600.00, Paketuris Vytautas ir Leonora \$100.00, Pažemėnas Juozas \$100.00, Slekyš Julija \$100.00, Stelmokaitis Bendiktas \$300.00, Stravinakas Petras ir Jadvyga \$100.00, Kazys Obolėnas Žurnalistas \$2,100.00.
1	\$110.00	Veverskis Kazimieras, atm. in. \$110.00.
1	\$117.00	Radvenis Gregorius ir Janina \$400.00.
1	\$155.00	Pleckaitienė Aleksandra, atm. in. \$155.00.
5	\$200.00	Brazauskas Jonas ir Albina \$300.00, Monstavičius Algirdas, M.D. ir Barbora \$900.00, Palukaitis Teofilus, Rev. \$1,200.00, Staniškis Bronius ir Sofija \$1,200.00, Varnelis Apolinaras ir Jadvyga \$800.00.
1	\$235.00	Černiauskas Juozas (miręs) ir Jadvyga \$435.00.
1	\$500.00	Mankeliūnas Vytautas, Colombia, S.A., \$1,000.00.
1	\$2,147.60	Karalevičius Stasys, England, \$2,147.60.

Iš viso 43 nariai \$6,232.60

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981.V.15 pasiekė \$2,063,513.54. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$786,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. Iki šiol palikimais gauta \$510,811.96.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išsilavinimas.

nių bei Amerikos Balso vadovų prielankumu lietuviškoms radijo transliacijoms pavergtos Lietuvos žmonėms.

Minėjimo programos vadovas V. Adamkus pabrėžė, kad lietuviškoji Amerikos Balso programa Lietuvos žmonėms yra vilties švyturys. Amerikos Balsas tai elektroninė Laisvės statula pavergtai žmonijai, skleidžianti vilties spindulius viso pasaulio pavergtiems žmonėms, duodanti pasauliui taikos, demokratijos ir laisvės viltį.

Teko patirti, kad sukak-

ties minėjimas, taip sėkmingai plačiu mastu suruoštas, laimėjo dar didesnę Amerikos Balso vadovų prielankumą lietuviškai programai. Gen. kons. A. Simutis pažymėjo, kad jam neteko kituose lietuvių pažangiuose matyti tiek gausiai aukštųjų Amerikos pareigūnų. Be minėtųjų, iškilinė dalyvavo iš Chicago nuvykę Alto vadovybės nariai: gen. sekr. Gr. Lazauskas, J. Skorubskas.

(ALTo Inf.)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

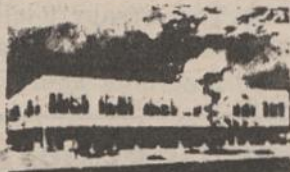
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVŲ - LAIVŲ - TRAUKINIŲ - AUTOBUSŲ

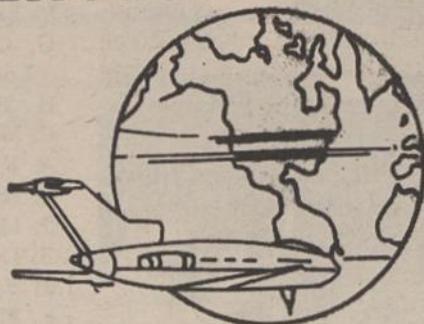
Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

KŪRYBA IR MOKSLAS

NUOSTABUS ERDVIŲ PAŽINIMO

LAIMĖJIMAS

Raymondas A. Aušrotas

Amerikos mokslininkus ir šio krašto vyriausybę iš gilaus snaudulio pažadino 1957 m. sovietinio "sputniko" iš erdvių į žemę siunčiami, naujausio žemės palydovo pypčiojimai. Kaip man tuo metu, dar studentui MIT universitete, šie iš erdvių net Cambridge, Mass. pasiekiantieji radijo signalai, taip ir tų sričių žinovams sukėlė reikiamą dėmesį.

Iš per vasaros atostogas atliekamų praktikos darbų prie Baltimores įsikūrusiuose Martin-Marietta raketų bandymo ir gamybos įmonių, žinojau, kad ir Amerikoje ne visi miega... Ne-

abejotina, kad įkūrūs sputniko, spiegiantys garsai, privertė visą JAV mokslo pasaulį rimtai susirūpinti.

Pirmieji bilijonai

Niekam ne paslaptis, kad be vyriausybės pinigų, surinktų iš tokių kaip ir visi jūs ir aš mokesčių mokėtojų, nei viena JAV privati bendrovė negali imtis jokio, gerai užplanuoto techniško tyrinėjimo darbo. Šią pagalbą ranką tada ištiesė buvęs prezidentas John F. Kennedy ir jo vadovaujama vyriausybė. Prezidentas JFK Kongrese 1961. V. 25., t. y. beveik lygiai prieš 20 metų taip pareiškė: "Tikiu, kad dar prieš šio dešimtmečio pabaigą Amerika įvykdys sau duotąjį įsipareigojimą pasiekti mėnulį ir iš jo laimingai sugrįžti į žemę".

Tie, kurie šiuos ne taip jau tolimus įvykius primiršo, primintina, kad jau 1969 m. liepą pirmasis JAV astronautas plk Armstrong mindžiojo dulkėtą mėnulio paviršių... Šiam laimėjimui pasiekti padėjo gausūs bilijonai dolerių, nugrindę kelius į mėnulį. Tuoju po pirmojo sekė antrasis ir sekančieji vis drąsesni skrydžiai į žemės palydovą — mėnulį.

Atoslūgis

Po šių Amerikos technikos trimfalinių laimėjimų, atrodė, kad JAV mokslininkai išsisėmė, pasiekę savo laimėjimų zenitą. Tiesa, gan sėkmingos kelionės į mėnulį dar tęsėsi net ligi 1972 m. Gi, paskutinėje Apolio 17 iškyloje į mėnulį, 1972 m. XII. 7-19, astronautai Eugene A. Cernan ir Harrison H. Schmitt (Past.: pastarasis dabar yra Respublikonų partijos senatorius iš Arizona valstijos — aut.) mėnulyje išgyveno net virš trijų dienų; tuo tarpu, kai šie du astronautai tyrinėjo mėnulio paviršių, jų kolega, astronautas Ronald B. Evans, skraidė aplink mėnulį, kad atėjus sutartam laikui jis pasiimtų į Apollo 17 tuos laikinuosius mėnulio gyventojus.

Šia proga dar galima prisiminti, kad paskutiniame Apolio grupės erdvių skrydyje, įvykdytame 1975. VII. 15-24, su astronautais Thomas P. Stafford, Vance D. Brand ir Donald K. Slayton, "detentes labui" į JAV įgulą dar buvę priimti du sovietų šnipai — kosmonautai, tai Aleksey Leonov ir Valerij Kubasov. Šios iškylos

į erdves metu, liepos 17 d. Apollo 17 susitiko su sovietiniu erdvėlaiviu Soyuz 19! JAV superliberalinės žinių tarnybos tai labai liaupsino, ir šį susitikimą pavadino "draugišku rankos paspaudimu erdvėse".

Ruošiamasi "Šuttle" skrydžiams

Šie sudėtingi darbai ir tyrinėjimai buvo vykdomi įvairiose JAV vietose. Dėl daugelio nenumatytų kliūčių pirmasis Šuttle skrydis įvykdytas tik 1981. IV. 12. t. y. su dviejų metų pavėlavimu. NASA (National Space Administration — Tautinė Erdvių Administracija) vadovybė visuomenei teisinosi, kad kaip finansiški taip ir anksčiau niekada nemėgintų darbų vykdymai sutikdavo stambias kliūtis. Gi jų pati neįveikiamiausioji yra buvusi: 30,000 keramikos plokštelių uždengimas ant viso Columbia erdvėlaivio paviršiaus. Šios plokštės privalėjusios apsaugoti šį "skraiduolį" nuo sudegimo, jam sugrįžtant iš beorės erdvės į žemę supantį oro sluoksnį.

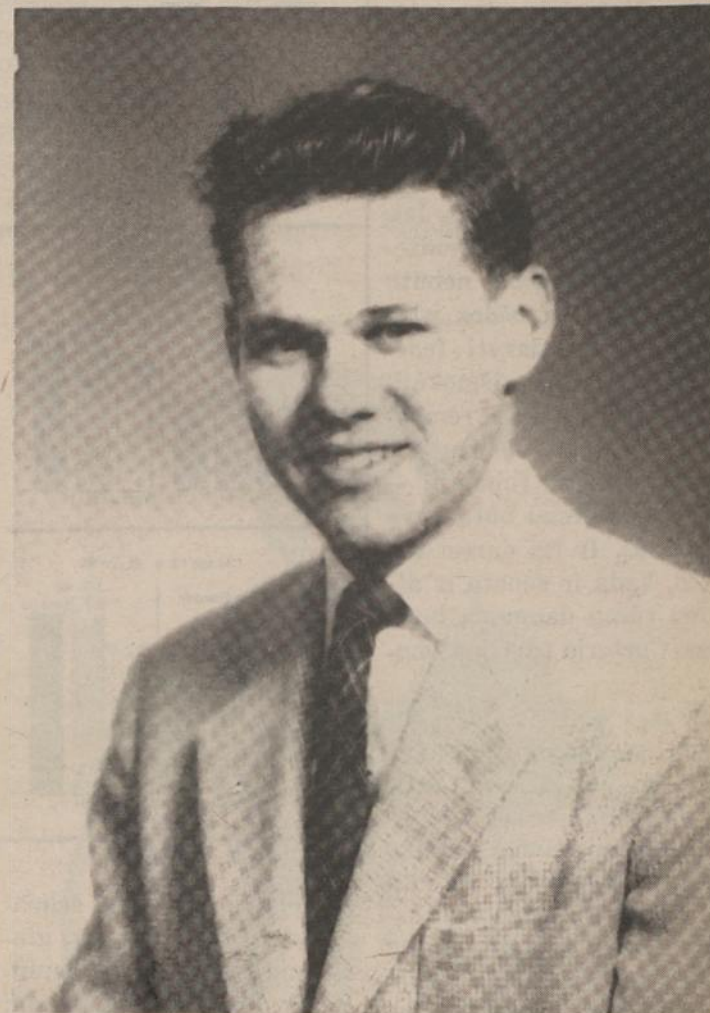
Paskaitykime, kaip šią pirmąją kelionę į erdves — išskridimą ir nusileidimą — aprašė ir įvertino šio srities nepalyginamas žinovas, William H. Gregory, savaitraščio "Aviation Week & Space Technology" vyr. red. š. m. balandžio 20 d. laidoje.

"Šuttle" išskridimas

Columbia erdvėlaivis iš Floridos Kennedy Erdvių Centro įvykdė preciziškai apskaičiuotą atsipalaidavimą nuo jį tvirtai laikiusios sudėtingos 39A iššovimo platformos. Pačioje pradinėje sekundės dalelėje, iš stebėjimo tribūnų, galėjome pastebėti mažutį ugnies rutulį, vėliau uždegusį tris pagrindinius erdvėlaivio variklius.

Šiems motorams išigyti reikalingą spaudimo energiją tereikėjo veikti vos 6 sekundes... Ir milžiniško erdvėlaivio kūnas, lyg nematomos jėgos keliamas, lyg gūlbė kilo vis aukšty, į erdves. Jau po minutės laiko mes jo nematėme, bet tik palikusią sudegusių dujų juostą... Ir jis čia buvo ir jo jau nematėme! Tai buvo pasigėrėtinas Titan 3 raketų motoro įvykdytas neklaidingas veikimas!

Žiūrovai, išlydėjusieji Šuttle į pirmąją sėkmingą 2-jų dienų erdvių kelionę,

Inž. Raymondas A. Aušrotas, 1953 m. baigęs New Yorke gimnaziją išvyko studijuoti į MIT, Cambridge, Mass. Turi įsigijęs du MS laipsnius: iš aeronautikos ir prekybinės administracijos. Šiuo metu Raymondas yra vicedirektorius Flight Transportation Laboratory, esančios prie MIT Aeronautikos ir Astronautikos Departamento. Raymondas yra vedęs: augina dukrą Danielę (16) ir sūnų Raymondą (12).

lyg futbolo aikštėje po puikaus įvarčio, savo pasitenkinimą reiškė garsiais šauksmais ir triukšmingais plojimais. Atrodė, kad žmonės džiaugėsi lyg po puikaus tenoro debiuto kurioje nors Verdi operoje. Ir džiūgauti vertėjo!!! Šie žmogiškų jausmų išsiliejimai buvo savo vietoje: gi tuomi buvo gražiausiu laurų vainiku.

Primintina, kad Šuttle yra elektrinis lėktuvas: jame yra sutelkta daug sudėtingų avio technikos aparatų. Tai buvo atlikta tik pirmasis bandymas. Jų seks visa virtinė. Šiame lėktuve sutelkta visiškai skirtinga nuo dabar žinomos technikos. Tikėtina, kad po dviejų bandymų metų "Šuttle" taps kasdieninio naudojimo skraiduoliu, teigia žinovas.

Ir nusileidimas

Kaip Columbia išskridimas taip ir jo grįžimas, Kalifornijoje Edwards Karo Aviacijos bazėje, įvykdytas taip, kaip geriau nebuvo galima ir laukti. Erdvėlaivis po 54 sėkmingų valandų erdvėse, lyg po kokios "povestinės kelionės", palietė šios planetos paviršių.

Iš maždaug 80,000 pėdų aukščio mūsų klausą pasiekė dvigubo šūvio aidas: erdvėlaivis dar nematomas mūsų akimis susidūrė su žemės atmosfera. Toli nuo žemės paviršiaus, milžinišku greičiu artėjantį į savo tikslą, laivą pasitiko du Northrop T-38 lėktuvai —

persekiotojai: jie atlydėjo savo pusbrolių į nusileidimo greitkelį...

Astronautas John Young sumaniai manevruodamas, šio laivo kapitonas jį vairavo per karštą Mohave dykumą, vis artėdamas prie savo taikinio. Ir lyg švaicariškas tikslus laikrodis, jis nusileido net 8 minutes anksčiau ten, kur buvo jam skirta.

Tikėtina, kad po visų praeities nesėkmių ir jas sekusių nepasitenkintųjų aštrių kritikų, ir net iššovimo metu įvykusių kelių klaidelių, kai nukrito kelios keramikos plokštelės, šis žmogaus genijalumo kūrinys skraidys, už tį krindamas JAV saugią padėtį ir ateitį šiame pasaulyje.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED X-RAY TECHNOLOGIST
with either Nuclear Medicine or Ultra sound experience. For a 65 bed hospital in Northeast Mich.
Good salary plus call time. Liberal personnel policies. Contact Personnel Office 517-263-3411.
TAWAS ST. JOSEPH HOSPITAL
200 Hemlock St.
Tawas City, Mich. 48763
E.O.E. M/F/H (21-25)

WANTED EXPERIENCED MECHANIC INDUSTRIAL SEWING MACHINE
EAST CENTRAL ARKANSAS.

Steady work & some overtime. Apply by phone COLLECT 501-295-3491 between the hours of 7 a.m. and 5 p.m. Mon. through Fr. (21-23)

OWNER OPERATORS WANTED

Permanent contracts available. Midwest to West Coast operation, perishable products. Tractor requirements are 350HP or larger, sleeper cab 2 person operation, twin screw. Trailers must be 42' - 45' long, equipment age limit 4 years. Have trailers available to reliable owner operators. For more detailed information, contact: Roland Munderf, LITTLE AUDREY'S TRANSPORTATION CO., INC. PHONE: 800-228-9182. (13-23)

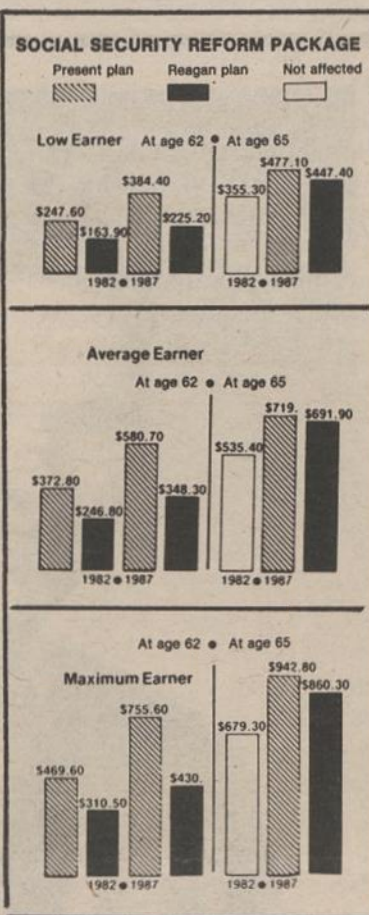
Socialinės apdraudos bėdos partijų imtynėse

Federalinio biudžeto sudarymas kiekvienais metais JAV senatoriams ir atstovų rūmų nariams būdavo kietas riešutas. Dar gerai prisimename, kad šių metų biudžetas, turėjęs išsigaliooti praėjusių metų spalio 1 d., nebuvo laiku sudarytas. Jeigu prieš dieną, t. y. biudžetinių metų pradžią, nebūtų buvęs priimtas bėdos įstatymas, leidęs daryti federalinės valdžios išmokėjimus praėjusių metų mėnuose, vyriausybė nebūtų galėjusi tęsti savo funkcijų — visi išmokėjimai būtų buvę nelegalūs. Ir tai darėsi tuo metu, kada ir senato ir atstovų rūmų dauguma buvo prez. Carterio partijos žmonės.

Šiomet padėtis dar daugiau komplikuojasi, nes prez. Reaganas savo partijos daugumą teturi tik senate, atstovų rūmai pasiliko demokratų partijos tvirtovė. Tiesa, ji nevisuomet solidi. Kada jaučiama, jog balsuotojų dauguma, atvedusi respublikonus į Baltuosius rūmus, per daug aiškiai palaiko prez. Reagano siūlymus, dalis demokratų, ypač konservatyvusis sparnas iš pietinių valstybių, balsavo kartu su respublikonais, pritardami bendrosios federalinių išlaidų sumos apkarpyms ir tuo pačiu lengvai buvo surastas ir patvirtintas kompromisinis vidurkis. Tai buvo pasiekta, stengiantis padėti vyriausybei kovoti su infliacija. Panašiai negalėjo būti didelių ginčų ir dėl kariniams reikalams 180 bil. paskyrimo. Visuotinis įsitikinimas diktavo, kad tai būtina JAV saugumui, kada Sovietų Sąjunga kai kuriais atžvilgiais prisigamina ginklų daugiau negu JAV.

Demokratams kovoti prieš tokias aiškias populiarias federalinio biudžeto pozicijas būtų buvę tas pats kaip politinė savižudybė. Tokias piliules, nors ir karčias partiniam gomuriui, jie prisimerkę sučiulpė, bet kartu ieškojo respublikoniškos vyriausybės ir lengviau pažeidžiamų vietų, kurias jie galėtų pulti visu smarkumu ir tuo savo partijai laimėti politinės naudos, kuri padėtų apgdyti praėjusiose rinkimuose gautas skaudžias žaizdas.

Tokia proga pagaliau atsirado, ėmus detalizuoti bendrąją federalinių išlaidų sumą. Ir tai ne kur kitur, bet plačiasias mases tiesiogiai paliečiančią socialinės apdraudos (Social Security) sistemą. Ja šiuo metu naudojasi 36 milijonai žmonių, vidutinis kas mėnuo gaunamo čekio dydis apie 340 dol. ir daugeliui jis sudaro didžiąją dalį pragyvenimui ateinančių pajamų. Bet kokie tos sumos apkarpymai

skaudžiai paliestų šelpiamuosius, kurių interesų ginti demokratams išeina vieną, savo pusėn patraukdami ir dalį respublikonų. Jeigu kitaip negalėsia, jie panaudosis ištęstinių kalbų (filibusterio) taktiką.

Kad prieš keleris metus valdžią savo rankose turėdami, demokratų partijos žmonės jau viešai pasisakė, davę planuojamą artimoje ateityje pilnos pašalpos gavėjams amžiaus ribą iš 65 metų pakelti iki 68, o visas pašalpas apdėti pajamų mokesčiais, apie tai šiandien daugumas būsime ir pamiršę.

Jau senokai buvo skaičiuojama, kad socialinės apdraudos fondai, juo toliau, tuo sunkiau verčiasi. 1977 m. buvo bandyta juos gelbėti nuo bankroto, žymiai pakeliant uždario sumas, nuo kurių dirbantieji ir darbdaviai privalo mokėti mokesčius. Bet ir tai nedaug tegelbėjo. Didžiausią problemą sudaro tai, kad vis daugiau ir daugiau dirbančiųjų išeina pensijon, o tos pensijos paskutiniu metu infliacinėse sąlygose turi būti pakeltos pagal tai, kiek praėjusiais metais oficialiai pabrango pragyvenimas. Pakėlimų nebūtų, jeigu pragyvenimas pabrangtų tik 3%. Taip šiuo metu vieną pensininką turi išlaikyti penki dirbantieji, jeigu tais pačiais nuostatais būsią tvarkomasi, už dešimties metų, kaip skaičiuojama, kiekvienais tris dirbantiems atiteks po vieną pensininką.

Skaičiai kalba patys už save. Pagal dabartinę programą 1979 m. apdraustiesiems išmokėta 104.3 bil. dol., 1980 m. — 121.3 bil. dol., numatyta išmokėti 1981 m. 141.3 bil. dol., 1982 m. — 160.1 bil. dol., 1983 m. — 178.8 bil. dol. ir 1984 m. — 198.9 bil. dol. Bet pen-

sininkų, jų šeimų ir nedarbingųjų šalpos fondai kasmet brenda į nuostolius: 1979 m. — 1.5 bil. dol., 1980 m. — 3.5 bil. dol., numatyta 1981 m. — 6.3 bil. dol., 1982 m. — 6.6 bil. dol., 1983 m. — 6.5 bil. dol. ir 1984 m. — 6.2 bil. dol.

Skaičiuojama, jog visa socialinės apdraudos sistema galinti prieiti kritišką padėtį, jeigu Kongresas neišims priemonių prie to neprileisti.

Savo rinkiminėje kampanijoje prez. Carteris kaltino oponentą, kad jis, atėjęs į Baltuosius rūmus, sugriautų socialinės apdraudos sistemą. Balsuotojai tuo nepatikėjo. Rinkimus laimėjęs prez. Reaganas susigrįždamas kartojo, jog jo vyriausybė neketina dabartiniams pensininkams išmokėjimų mažinti, nors ir kažkaip tektų federalines išlaidas apkarpyti. Bet jis taip pat paminėjo, jog jo siūlymoje ekonominio atgaivinimo programoje numatyta ir socialinės apdraudos fondus pertvarkyti taip, kad jie finansiskai būtų pajėgūs ilgai laikams remti apdraustuosius.

Po ilgų svarstymų jo vyriausybė gegužės 12 d. pateikė Kongresui projektą, kaip ji siūlo tvarkyti socialinės apdraudos reikalus ateinančiais biudžetinėmis metais ir ateityje. Pagal tą projektą ne kiek nebūtų paliesti tie asmenys, kurie pašalpas gauna dabar ar gavo ligi šiolei, nebūtų sumažintas ar, kaip buvo pranašaujama, atidėtas pragyvenimo kaštų išlyginimas šiais metais iš liepos 1 į spalio 1 d. Vadinasi, šiais metais numatytas 11.2% pakėlimas bus pradėtas mokėti su liepos mėn. čekiu.

Pasiūlytame projekte numatoma 1982-86 laikotarpyje sutaupti 46 milijonai dolerių, žymiai apkarpyti išmokėjimus tiems, kurie norės išeiti pensijon, prieš sulaukdam 65 amžiaus metus. Jeigu jiems pagal esamus nuostatus mokama 80% priklausančios pilnos sumos, išeinant pensijon 62 m. sulaukus, išeinantiesiems vėliau pridėdama po 7.5% už kiekvienus vėlesnius amžiaus metus, kol 65 m. sulaukus gaunama visas 100%, tai pagal Reagano vyriausybės projektą 62 metų amžiaus asmuo gautų tik 55%, kiekvienais vėlesniais metais būtų padidinama 15% ir 100% būtų pradėta mokėti 65 m. sulaukus. Tuo pakeitimu norima pasiekti, kad dirbantieji pasilikėtų darbe ligi 65 m. amžiaus. Šiuo metu apie 1.6 milijono asmenų kasmet ima naudotis nepilna pensija, ir tai fondui sudaro nemažą našta, kuri žymiai palengvėtų įvedus minėtus pakeitimus.

Kitas dalykas, kuris paliestų būsimojus pensininkus — tai 10% sumažinimas išmokamų sumų kiekvienam asmeniui, taip taip ir šeimai. Būtų sugriežtintos taisyklės, pagal kurias dabar pripažįstama teisė į nedarbingumo pašalpas, ir jas gautų tik tie, kurie nepajėgūs dirbti tik dėl nesvaikatos. Minimalus dabar gaunamos pašalpos dydis yra 122 dol. mėnesiui. Jis mokamas visiems, nors nemaža buv. federalinės valdžios buv. tarnautojų, trumpą laiką padirbėję ten, kur dirbantieji moka soc. apdraudos mokesčius ir įsigiję teisę į keliolikos dol. mėnesinę pensiją, negali gauti mažiau kaip 122 dol. mėnesiui. Kituose pakeitimuose numatoma panaikinti vienkartinį išmokėjimą 255 dol. mirusiojo pensininko palikuoniams, gerokai sumažinti pašalpas mirusiųjų vaikams, jeigu jie studijuoja, ir t.t.

Socialinės apdraudos fondui dabar dirbantieji ir jų darbdaviai moka po 6.65% nuo gaunamo-išmokamo uždarbio, iki 1990 m. šis mokeskis palaipsniui būtų keliamas, kol pasieks 7.65%. Pagal Reagano administracijos planą, 1985 m. jis būtų numuštas iki 6.45% ir toks pasiliktu iki 2019 m. Bet apmokestinama maksimalinė suma, kuri dabar yra 29,700 dol., kasmet būtų vis keliama. Kiek mažesniais laiptais būtų keliama maksimalinė suma, kurią pensininkas kasmet galėtų uždirbti, neprarasdamas tei-

sės į jam priklausančią pilną pensiją.

Maždaug tokie bendrais bruožais apmesti vyriausybės siūlymai pateikti Kongresui svarstyti. Demokratų reakciją minėjome. Baltieji rūmai skelbia, kad laišku, telegramos ir sugestijos telefonu daugiau priešingos šiam vyriausybės planui, negu paremiančios jį. I tin įtikinančiai darbo unijų pabrėžiama, kad daugelis ligi šiolei prašydavosi sumažintų pensijų ne tiek ekonominiais išskaičiavimais, kiek pavargę nuo sunkaus bei įtempto darbo arba jo iš viso nebegaudami dėl sumažėjusios gamybos, įmonių sumechanizavimo, perkėlimo kitur ar net likvidavimo.

Nepritarimą jausdami, Baltieji rūmai duoda suprasti, jog vyriausybė užsispyrusiai negins šio projekto visumos, ji leis į kompromisus ir lauks demokratų kontrapasiūlymo. Ar toki sulauks, tuo tarpu sunku pasakyti. Lygiai taip pat sunku įsivaizduoti, koks bus galutinis Kongreso sprendimas, pateiktas prezidentui pasirašyti.

Baigiant tenka pastebėti, kad bėdoje yra ne vien socialinės apdraudos fondas. 400 milijonų dolerių skoloje šiuo metu kapstoti ir federalinės valdžios tarnautojų fondas, iš kurio mokamos kiek didesnės pensijos ir buvusiems Kongreso nariams. Kai kurių buvusių biurokratų pensijos gerokai prašoka jų kadaise gautus atlyginimus.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

“Amber Holidays”

1981 M. EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

birželio 18	— \$1148.00	rugsėjo 3	— \$1148.00
liepos 6	— \$1068.00	rugsėjo 17	— \$1059.00
(su Varšuva)		rugsėjo 24	— \$1059.00
liepos 20	— \$1112.00	spalio 8	— \$1019.00
rugpjūčio 3	— \$1112.00	gruodžio 26	— \$ 979.00
rugpjūčio 19	— \$1382.00		
(su Ryga)			

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITES Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Įstaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Iš Lietuvos pogrindžio laikraščio 'Vytis' (1980)

Vilnius ir vilniečiai estų disidentų akimis

(5)

Mart Niklus

Adresuoti jam laišškai eina nežmoniškai ilgai, ateina atkljuoti arba visai neateina. Jeigu jis turi telefoną, jo pašnekesių klausomasi, jo draugus, pažįstamus, kolegas kviečia "pokalbiams". Paskleidžiamos apkalbos, užgriūva anoniminiai laišškai, spaudoje pasirodo piudantys straipsniai, o juos paneigti nėra jokios galimybės. Jam siunčia "draugais" arba "užsakovais" apsimečiusius provokatorius, darbe prasideda nesusipratimai ir nemalonumai. O įvykiai tuo tarpu vystosi toliau. Į orbitą įtraukiami vidaus reikalų skyrius, karinis komi-

sariatas ir psichiatrinė ligoninė. Vieną gražią dieną pas jį darbe arba namuose pasirodo draugai milicijos uniforma arba civiliniais drabužiais, lydimi melagingų kviestinių liudytojų, ir padaro kratą, pasiimdami viską, kas jų manymu, reikalinga, o jį patį suima. Dabar ateina "profesionaliųjų liudininkų" (man tvirtino, kad Lietuvos TSR KGB turi ir tokių) ir kitokių reikalingų veikėjų eilė; barška rašomosios mašinėlės, tinsta "bylos" segtuvai, jį tiria pusantrų metų arba net ilgiau, rūpesčių pakankamai. Pagaliau suruošia-

mas teismo spektaklis, kurio nutarimą (jei kalba eina apie neapkenčiamą kitą) ir, kadangi teismai TSRS nepriklausomai diktuoja KGB, ir šis nuosprendis paprastai iš anksto būna aiškus visuomenei.

Vilnius, šis gražus ir vašingas miestas, liūdnamai pagarsėjo daugybe sufabrikuotų kriminalinių bylų, 1978 m. pavasarį čia buvo savavališkai nuteistas lietuvių patriotas Balys Gajauskas. Tų pačių metų vasarą buvo suvaidintas farsas, teisiant jau minėtą kovotoją už žmogaus teises V. Petkų. Lygiai tardymo, lygiai teismo metu buvo grubiai pažeidžiama ne tik Visuotinė SNO žmogaus teisių deklaracija ir 1975 m. Helsinkyje įvykusio pasitarimo dėl saugumo ir bendradarbiavimo Europoje straipsniai, bet ir TSRS konstitucija bei LTSR įstatymai. Į teismo salę leido tik perfiltruotą publiką, kuriai ir buvo paskelbtas vadinamasis "nuosprendis". Dalyvau šioje priemonėje kaip žiūrovas (ir iš dalies kaip liudininkas) ir pasidalinau savo mintis bei išpūdžiais apie jų kitoje apybraižoje, kuri dabar išversta į lietuvių ir kai kurias kitas kalbas.

Šiais 1979 m. KGB auka tapo meistras-optikas Romualdas Ragaišis. Pirmą

kartą jis buvo nuteistas politiniais motyvais būdamas dar moksleiviu, antrą bausmę teismas jam paskyrė už atsisakymą duoti parodymus V. Petkaus taip vadinamai "kriminalinei bylai". Dar jai nepasibaigus (6 mėnesiai pataisos darbų su 20% algos neišmokėjimu) valdžiai prireikė trečios bausmės, kad galėtų paskelbti teisiamąjį "recidyvistu". Tačiau to, nepaisant

viso uolumo, nebuvo pasiekta.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V APATTERN
MAKER-FLORIDA

Steel and gray iron foundry needs experienced Pattern Maker. Must also have working knowledge of gating and risering mounting and estimating. Good starting salary, profit sharing and insurance. Send resume: CAST METALS CORP. OF FLORIDA, Route 3, Box 308, Tampa, Fla. 33619.

(22-31)

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

B B HOWDEN

REQUIRES

**Journeyman or 1st Class Skilled
HORIZONTAL BORING
MACHINE OPERATORS
and
VERTICAL BORING
MACHINE OPERATORS**

EXPERIENCE in machining of heavy components.

PLATE FITTERS

EXPERIENCED in heavy metal fabrication and able to read complex drawings.

WE offer steady full-time positions with good hourly rate together with the following company benefits: Group Life and Health Insurance, Dental Plan, OHIP and Company Pension Plan.

SHIFT work will be required — 4-10 hour shifts (Mon.-Thurs.) with a shift premium of 70 cents per hour.

APPLY to: B. B. HOWDEN

J. A. Jackson, Personnel Manager
1510 Birchmount Rd.
Scarborough, Ontario, Canada
M1P 2G6
(416) 752-7310

(20-23)

DR. DOVAS ZAUNIUS (63)

Dr. Albertas Gerutis

Simaitis, Reizgys, Simonaitis -- koncentracijos stovyklose

"Eltos" komunikate pabrėžta, kad "direktoriją specialinėje audien-cijoje priėmė Valstybės Prezidentas. Po to direktorija apsilankė pas ministrą pirmininką Tūbelį ir vidaus reikalų ministrą Rusteiką".

Ne mažiau reikšmingas, bet ir ne mažiau provokacinis buvo Klaipėdos miesto seimelio nutarimas pavadinti vieną svarbiausiųjų miesto gatvių Otto Boetcherio vardu. Taip padaryta, dar Haagos teismui tebesvarstant bylą. Kai lapkričio 2 d. krašto seimelio posėdyje lietuvių atstovai pasiūlė direktorijai, kad ji paveiktų miesto savivaldybę ir pakeistų tokį provokacinį nutarimą, seimelio narys Gubba išdėdžiai pareiškė, kad "klaipėdiečiai gerbia Otto Boettcherio asmenyje krašto teisių gynėją, nepaisiusį savo paties asmens".

57. Simaitis, Reizgys, Simonaitis — vokiečių koncentracijos stovyklose

Ryšium su Haagos byla negaliu nors trumpai nepaminėti tragiško likimo tų lietuvių, kurie pastoję kelią vokiečių neriboto viešpatavimo užmačioms ir kurie susilaukė šlykštaus keršto iš vokiečių bei vokiečių, nuėjusių atvirai talkininkauti vokiškajam nacionalsocializmui. Ta proga turėjau išvardinti taip pat

man žinomus tautiečius, kurie turėjo reikalų su Mažąja Lietuva ir nukentėjo nuo vieno ar nuo antro totalitarinio režimo, kai šie įsigalėjo laisvės netekusioje Lietuvoje.

Pradedu nuo Eduardo Simaičio, 1932 m. pašaukto Klaipėdos krašto direktorijos pirmininku. Kai Hitleris 1939 metais pavasarį atplėšė Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos, Simaitis, kaip rašė "Lietuvių Enciklopedijoje" M. Nauburas, "buvo Gestapo areštuotas ir ištremtas į Lietuvą". Tačiau užėjus maskvinei okupacijai, jis apsisprendė pasinaudoti tarp nacinės Vokietijos ir bolševikinės Sovietijos sudarytoju repatriacijos susitarimu. Pasak Nauburo, "nors repatriacijos komisija buvo užtikrinusi, kad dėl politinės veiklos nebus persekiojamas, vėl buvo gestapo suimtas ir uždarytas Sachsenhauseno koncentracijos stovykloje, kur ir žuvo" (tomas XXVII p. 448).

Vokiečiai bei vokiečiai negalėjo Simaičiui dovanoti jo veiklos, esant direktorijos pirmininku, — veiklos, siekusios krašto lietuviams sugrąžinti tas teises, kurios jiems savime priklausė. Šis taurus lietuvis nukankintas, susilaukęs tik 45 metų amžiaus (gimė 1897. I. 16 Juknaičiuose, šilutės apskrityje — mirė 1942. XI. 24 koncentracijos stovykloje Sachsenhausene).

Jau minėjau apie Lietuvių Susivienijimo nepaprastą skyrių pirmininkų ir atstovų suvažiavimą šilutėje 1932 m. rugpjūčio mėnesį. Iš "Eltos" pranešimo (VIII. 17) sekė, kad tame suvažiavime kalbėjo ir E. Simaitis. Pranešime sakoma:

"Suvažiavime dalyvavęs buv. direktorijos pirmininkas p. Simaitis padarė platų pranešimą apie Klaipėdos krašto mokyklų dabartinę padėtį. Iš pranešimo paaiškėjo, kad mokyklose stipriai jaučiama vokiečių įtaka ir kad per mokyklas sistemingai varomas vokietinimas. Daug mokytojų, nelojalių Lietuvai, gauna pašalpų iš vokiečių šaltinių".

Jau iš šios vienos trumpos žinios seka, kaip E. Simaitis sielojosi savo gimtojo krašto reikalais. Jis priklauso prie tų Mažosios Lietuvos sūnų, kurie už prisirišimą prie savo tautos idealų patapo kankiniais.

Tokio pat likimo susilaukė ir E. Simaičio direktorijos narys Martynas Reizgys. Ir jis tapo vokiškųjų nacių (prieš tai bolševikų) persekiojimų auka.

M. Nauburas "Lietuvių Enciklopedijoje" rašo apie Martyno Reizgio Golgotos kelią, prasidejęs Lietuvos valstybės nelaimėms. "1939 m. vokiečiams okupavus Klaipėdos kraštą, III. 24 jis pasitraukė į Lietuvą. Žemės Bankas jam pavedė tvarkyti ūkį Kuršėnuose. 1940. VI. 15 (turbūt, korektūros klaida, nes birželio 15 d. prasidėjo sovietinė okupacija, tad tą patį dieną Reizgys negalėjo būti suimtas. Mano pastaba) bolševikų suimtas ir tardomas šiauliuose. Gelbėdamasis nuo bolševikų, grįžo su repatriantais į savo ūkį Jurgiuose (Klaipėdos apskrityje), kur buvo pasilikusi jo šeima.

(Bus daugiau)

Žvilgsnis į Amerikos ekonomiką

JONAS KAZLAUSKAS

Amerikos ekonomija reikalinga pagalbos. Infliacija, mažėjanti gamybos kokybė ir kiekybė, importas užsienio prekių, labai brangios paskolos ir sunkiai toleruojamas bedarbių skaičius.

Naujasis prezidentas, gavęs didelį tautos pasitikėjimą, ryžtasi panaudoti skirtingus metodus, pagrįstus pasiūlos pusės teorija, kuri yra kontraversinė, ir pastatyti visą ūkį ant stiprių pamatų. Jo programą sudaro varžomi kreditai už paskolas, mažesnis federalinės valdžios išlaidos, greitesnis gamybos priemonių naudojimo nurašymas ir mokesčių sumažinimas.

Šios ekonominės programos šaknys siekia 18-ji amžių, kai prancūzų ekonomistas J. B. Say įrodinėjo, kad ūkiniam gyvenime negali būti rimto ir ilgo trūkumo perkamosios galios, nes gamyba automatiškai grąžina gamintojui galią ir pajėgumą pirkti prekes, kurios yra gaminamos. Jei gaminiai neparduoti, kainos turi kristi tiek, kad jie bus parduoti. Be to padidėjęs invento-

rius rodo, kad paklausa mažėja, o santaupos auga. Padidėjusios santaupos iššaukia žemesnius procentus ir padidina kapitalą investavimui.

Šie maži ekonominiai svyravimai išsibalansuoja laisvoje ūkinėje sistemoje, o "serious economic crises can result only from governmental or private interference with the free market", tvirtina J. Say.

Didžioji ūkinė krizė, pagal žymų anglų ekonomistą J. Keynes, įrodė, kad J. Say klasikinė teorija yra klaidinga. Kainos kritė pamažu, tantaupos nesukūrė balansuojamo investavimui kapitalo, todėl J. Keynes atsakymas buvo: "Use of government spending to stimulate demand", arba "demand create its own supply". Ilgai dominavusi Keynes teorija praktikoje pavargo, paskutiniai keleri metai parodė, kad ji jau nebepatenkina esamų ekonominių sąlygų bei reikalavimų.

Kas daryti!

Ekonomistų tarpe vėl iškilo klausimas, kas yra pa-

grindinis energijos šaltinis, kuris judina ir įgalina ūkinį gyvenimą progresuoti. Paklausa ar pasiūla?

Keturi didieji J. Kemp, Laffer, Roberts ir Ture atgaivino, modifikavo ir įdėjo į dabartines ūkines pozicijas Say teoriją, o biudžeto D. Stockman bando įvilkti į realybės rūbus.

Pasiūlos pusės ekonomistai koncentruojasi premija — reward, kuri paskatina gaminti prekes ir teikti patarnavimus, kas iššaukia ir patenkina pareikalavimą — naudojimą. "The idea that people produce in order to consume", sako Laffer, o Kemp teigia, kad gamintojai gamina ne tik patenkinti pasiūlą, bet ir gauti premiją, — "after tax profit, after tax rewards". Šios teorijos širdis yra mokesčiai, kurie turi tiesioginės įtakos į prekių bei patarnavimų kainas, dirbančiųjų atlyginimus, kurie rišasi su santaupomis ir investavimui reikalingu kapitalu. Jų sumažinimas paskatins gamybą, padidins pareikalavimą ir atleis infliacinį spaudimą.

MUZIKINĘ PLOKŠTELĘ išleisdino sol. Antanas Keblys, gyvenantis Montrealyje. Joje įdainuoti lietuvių kompozitorių kūriniai: St. Šimkaus, A. Bražinsko, A. Kačanausko V. Budrevičiaus, L. Obariaus, J. Jurgučio, St. Gailevičiaus, J. Gruodžio, P. Tamuliūno, V. Klovos. Yra ir giesmių, būtent: "Kai širdį tau skausmas" J. Naujalia (žodžiai Maironio), "Marija, Motina malonė" Br. Budriūno (ž. F. Kiršos), "Neapleisk mūsų Motinėle" V. Kerbelio (ž. Maironio). Akompanatorius — muz. Aleksandras Stankevičius. Plokštelė gaunama: A. Keblys, 3505 St. Famille St., Apt. 1009, Montreal, Que. H2X 2L3. Kaina — \$8.00.

Jie atmetė J. Keynes duodamą didesnę svorį vartojimui, negu produkcijai, jie nesutinka, kad valdžia gali kontroliuoti ekonomiką. Padidintos valdžios išlaidos, kad sumažinti bedarbę, kai mokesčiai yra dideli, augina infliaciją, nes atsiranda padidėjęs pareikalavimas, o pasiūla nepadidėja proporcingai.

Daugeliu atveju gamintojų sprendimai sukasi, kaip išvengti aukštų mokesčių ir daugybės valdžios potvarkių, vietoje pilną dėmesį ir energiją pašventus gamybos ir patarnavimui gerovei.

Pavieniai mokesčių mokėtojai traktuoja investavimą ne kaip būdą uždirbti pelną, bet kaip priemonę išvengti ar sumažinti jiems paskirtą mokesčių naštą. Visos mokesčių "pastogės" ir kitos kombinacijos sukūrė naują pramonės šaką ir pagrindžio ekonomiką. Juk ne veltui yra sakoma, kad tikras menas yra daug mokesčių "nukombinuoti", ne daug pajamų turėti.

Laike paskutinių 15 m. infliacija ir algų mokesčiai pasunkino beveik 50% mokėtojo duoklę. Dabartinės administracijos programa yra rimta, jos vykdytojai yra gabūs žmonės, ir pats faktas, kad ji bandoma yra

teigiamas ir sveikas veiksmas. Ji išjudins visą ekonominį gyvenimą parodydama savo konkrečius rezultatus laike dviejų ar trijų metų, abejotina ar jai pasiseks sumažinti infliaciją iki 7% ir pasiekti ūkinio augimo 4% lygyje 1984 m., ką jos administratoriai siekia.

Argumentai prieš ir už prezidento R. Reagano programą.

Kai Chryslerio bendrovės Lee Tacocca buvo paklaustas apie suvaržytų kreditų veikimą, jis atsakė "paklausk M. Thatchers arba M. Begin ar aukšti procentai už paskolas sustabdo infliaciją. Yra visiškai nepasisekimas.

Henry Kaufman, žymus Solomon Brothers, Inc. ekonomistas, perspėjo, kad 30% mokesčių sumažinimas gali dar iškelti esamų procentų už paskolas lygį.

Finansinio sekretoriaus (Wall Street) atstovai yra nuomonės, kad pirmojo šių metų ketvirčio parodytas ekonominis stiprumas, numatytos didesnės krašto saugumo išlaidos ir mokesčių sumažinimas yra faktoriai, kurie neprisidės prie infliacijos ir aukštų procentų kovos, priešingai, jie dar gali padėti jų klestėjimui.

(Bus daugiau)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki \$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

**Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.**

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Aurelija Balašaitienė

KULTŪROS RENESANSO ŽENKLE

Nebūtų manyje kilusi mintis apie renesansą, jei viena iš JAV LB Kultūros Tarybos pirmosios premijų šventės laureatų, Dalila Mackialienė savo trumpame padėkos žodyje nebūtų paminėjusi, kad galima tikėtis "lietuviško teatro renesanso". Tuo pačiu, gal galima jo tikėtis visame mūsų gyvenime?

Kaip ir visos naujos šventės, ypatingai premijų dalinimui ir laureatų pagerbimui, mūsų visuomenėje sukelia susidomėjimą ir nekasdienį judėjimą, taip ir toji premijų diena buvo laukiama su nekantrumu, pirmoji tokio pobūdžio šventė mūsų išeivijos istorijoje. Tai jau nebe konkursas, kuriame dalyvauja įvairių sugebėjimų, ambicijų ir talentų asmenys, bet viešas, galimai objektyvus įvertinimas kūrėjų iš įvairių kūrybos sričių.

Gegužės 17 dieną Gintaro svetainėje susirinko garbingieji laureatai, šventės iniciatoriai, svečiai — atvykėliai iš toli ir arti, komisijų pirmininkai ar atstovai, spauda ir eilė vietinių svečių. Jaukioje nuotaikoje, be ilgų prakalbų papietavę, pasivažiinę taurėmis putojančio šampano, visi persikėlė į viršutinę pobūvių salę. Oficialią dalį trumpu žodžiu atidarė Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė, atlydėjęs svečius į salę pro tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvių garbės sargybą.

Po invokacijos, kurią perskaitė kun. Gediminas Kijauskas, S. J., Tarybos vicepirmininkas Viktoras Mariūnas apibūdino pačią šventę, pabrėždamas jos numatomą tęstinumą ir naujos kultūrinės tradicijos pradžią. Juozas Stempužis, perėmęs programos vedėjo

Premijų įteikimo šventės Clevelande Lietuvių Namuose dalyviai su laureatais.

J. Garlos nuotr.

pareigas, supažindino klausytojus su poeto-laureato Kazio Bradūno asmeniu ir kūryba, ir perskaitė Kultūros Tarybos posėdžio spren-

Ingrida Bublienė, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė, atidarant premijų įteikimo šventę. J. Garlos nuotr.

Juozas Stempužis, JAV LB Kultūros Tarybos narys pravedęs šventę.

J. Garlos nuotr.

dimą, kuriuo JAV LB Krašto Valdybos 3,000 dolerių premija jam buvo paskirta. Pats K. Bradūnas pareiškė esąs "premijos išaukštintas", bet rašas, nes taip "liepė Pegasas, kuris pasakė 'tėra jų valia'." Poetas tvirtina, kad mūsų tauta

Pirmosios premijų šventės rengėjai su laureatais. Iš kairės: J. Malskis, V. Mariūnas, V. Kutkus, A. Mikulskis, A. Landsbergis, D. Mackialienė, J. Stempužis, K. Bradūnas, kun. G. Kijauskas, S. J., V. Vizgirda, dr. G. Balukas ir I. Bublienė. J. Garlos nuotr.

esanti ne vien karžygių, bet ir poetų tauta. Tarp lietuviško Vyties ir Pegaso skirtumas menkas, o abu esą reikalingi. JAV LB Krašto Valdybos pirm. Vytautas Kutkus pasveikino laureatą, įteikdamas premiją "savo ginklo draugui", prof. Rimvydas Šilbajoris, literatūros komisijos pirmininkas, trumpai apibūdino jo kūrybą kaip poeziją, kurioje yra "pastovumas, ramybė, gyvastis, jėga, dvasios paprastumas ir tėvų žemės reikšmė poeto dvasiai".

Dalila Mackialienė, teatro premijos laureatė, pragaršėjusi kaip režisierė, aktorė ir veikli lietuviškojo teatro puoselėtoja, buvo įvertinta už jos dvidešimties metų teatralinio darbo įnašą. Lietuvių Fondo pirm. dr. Gediminas Balukas jai įteikė 1.000 dolerių premiją, o Rita Balytė, Kultūros Tarybos jauniausioji narė, laureatę apdovanojo plakete. "Ši diena man yra lyg grįžimas į namus, nes gyvenau Clevelande. Mano padėka komisijai už įvertinimą teatrinio darbo reikšmės mūsų kultūrai".

Dailės laureatą menininką V. Vizgirdą Juozas Stempužis pristatė kaip kuklų, uždarą, visuomenei darbais pažįstamą tik iš spaudos nuotraukų, kurios paprastai telieka baltai-juodomis dėmėmis. Pats laureatas savo trumpame padėkos žodyje pabrėžė, kad menininkas turi įprasinti savo tautos egzistenciją ir kad dabartinė mūsų visuomenė, versdama menin-

kus pataikauti populiariam publikos skonui, tampa meninio nuosmukio priežastimi. "Reikia ugdyti intelektualią visuomenę, kuri pajėgtų atskirti menininką nuo amatininko ir sugebėtų atskirti meno kūrinių nuo dekoracijos, nes renkant meno kūrinių, kaip renkami butui baldai ar sienų apmušalai. Premijos kūrinių nepagerina", baigdamas kalbėjo menininkas, "bet jos kūrėją pagerbia ir skatina".

Muzikos premijos 1980 metų laureatas yra clevelandiškas Alfonsas Mikulskis, premiją paskyrus už jo ilgametį vadovavimą populiariajam Čiurlionio Ansambliui. Kadangi pati premija laureatui buvo jau įteikta praeitais metais jo 50 metų darbo jubiliejaus proga, tai šį kartą laureatas turėjo pasitenkinti pagerbimu ir keliomis savo prisiminimų nuotrupomis. A. Mikulskis jaučiasi esąs pašauktas atiduoti savo talentą tautos labui ir neslepia savo pasididžiavimo Čiurlionio Ansambliu.

Dramos premija, kuri buvo paskirta slapto konkurso dalyviams, atiteko populiariam ir talentingam dramaturgui Algirdui Landsbergiui. Antroji premija buvo paskirta Povilui Mažeikai, pirmą kartą į viešumą su savo kūryba išėjusiam asmeniui, iš profesijos oceanografui-tyrinėtoju, kuris dėl susidėjusių aplinkybių, į premijų šventę negalėjo atvykti. Su humoru ir dramatinio pobū-

džio išgyvenimų pasakojimais, dramos premijos laureatas, parašęs pjesę "Žilvino vaikai gintaro rūmuose", matydamas "tiek daug lietuviškų veidų", pasijuto lyg atėjęs į savo šeimą. Lietuvių būrys jam visada atrodo, kaip didelė, miela šeima. Kai nuvykęs į Londoną ir pavėlavęs į lietuviškas pamaldas, tematė lietuviškas nugaras, jis vistiek pasijuto šeimoje, nes "lietuviškas nugaras atpažįčiau ir tarptautiniam nugarų rinkiny". Laureatas jaučia mistišką tamprų lietuvišką ryšį su visais, o su kolegomis laureatais jis jaučiasi esąs surištas bendros veiklos, asmeniškos bičiulystės ir bendro darbo išeivijos saitais. "Bendruomenei reikia švenčių", pasidžiaugė jis prisipažindamas, kad iš Clevelando visada išvykta praturtėjęs... dvasioje.

Juozas Stempužis perskaitė antrosios premijos laimėtojo Povilo Mažeikos padėkos ir sveikinimo laišką. Po to sekė sveikinimai raštu ir žodžiu. Oficialią dalį trumpu žodžiu užbaigė Clevelando LB apylinkės pirmininkas Jurgis Malskis.

Po dešimties minučių pertraukos, prasidėjo antroji pramoginė programos dalis. Kazys Bradūnas perskaitė po kelis eilėraščius iš savo knygos keturių skyrių. Po jo sekė Dalia Mackialienė, su dideliu įsigyvenimu ir vaidybiniu talentu perskaičiusi Jurgio Gliados feljetoną "Iškurtuvės". Algirdas Landsbergis supažindino klausytojus su savo pjesės ištrauka, perskaitydamas antrojo veiksmo pabaigą, kurioje išryškėjo jo pjesės stilius — realizmo ir fantazijos konglomerata.

Po programos publika dar nesiskirstė, ieškodama progos arčiau susipažinti su laureatais, pabendrauti, pasivašinti. Radusi progą, su bloknotu ir pieštuku vienoje rankoje, su gėrimu antroje, "prirėmiau" užkandžiaujančią viešnią iš Los Angeles Dalilą Mackialienę. Laureatė pareiškė buvusi (Nukelta į 10 psl.)

KULTŪROS RENESANSO ŽENKLE...

(Atkelta iš 9 psl.)

premijos paskyrimu nuste-binta, bet drauge ir nudžiuginta, kad pagaliau ir teatrinė veikla susilaukusi pripažinimo ir įvertinimo. Iš jos trumpo pasipasakojimo paaiškėjo, kad jos veikla yra šakota ir įvairi. Ne vien yra statomi veikalai (Škėmos trijų veiksmų legenda "Živilė" bus statoma birželio 29 dieną baisiųjų birželio dienų minėjimo proga), bet ji ruošia dailiojo žodžio rečitalius, dalyvauja literatūros vakaruose, vadovauja "Išlaisvintų Moterų" grupei, kuri pokyliams-baliams ruošia programas su dainomis ir kupletais, jos pačios sukurtais. Dėl premijų Dalia Mackialienė turi savo nuomonę: "Reikia tikėtis, kad bus tos šventės tąsa ir kad ji taps tradicija. Tačiau patartina, kad premijos būtų skiriamos, gerai persvarstant, ar būtina kasmet iš visų sričių duoti premijas. Svarbu jų prestižo nenumenkinti. Neradus kuriais nors metais ypatingo atsiekimo kurioje nors srityje, tais metais premija neturėtų būti skiriama".

Algirdas Landsbergis buvo sunkiai ištraukiamas iš gerbėjų būrio, tačiau jam nepavyko atsisakyti nuo pokalbio "dviese". Dramos konkurso dalyvis ir laimėtojas, į konkursus žiūri kaip ne į literatūrinį, bet visuomeninį įvykį. Jo manymu, "bendruomenės funkcija yra sužadinti susidomėjimą, padaryti reklamą. Konkursai neturi kūrybinės reikšmės, bet yra pagelbinė priemonė". Dėl savo konkursinės pjesės, kurios pagrinde yra Eglės žalčių Karalienės pasaka, jis turi kelis projektus. Norėtų ją atspausdinti, tačiau nenumato artimu laiku jos pastatyti mūsų teatruose. Žada dar rankraštį taisyti ir versti į anglų kalbą, kas pareikalaus didesnio darbo, kad ne lietuviai žiūrovai, stebėdami veiklą scenoje, būtų supažindinti su lietuviška mi-

tologija. Pjesės įdomus bruožas yra tas, kad joje pinasi lygiagrečiai realistinis ir fantastinis elementai, trečiame veiksmo mistiškam elementui dominuojant, kai režisierius, pastatęs legendą su Amerikoje gimusiais lietuviukais-aktoriais, pats virsta žilvinu.

Dailininkas Viktoras Vizgirda mielai pasidalino mintimis apie savo kūrybą. Jo tematika esanti gamta ir gyvenimo aplinka, o stilius, kadaise buvęs artimas prancūziškam ekspresionizmui, paskutiniu metu pakrypęs į fovizmą (prancūzų meno srovė, iškelianti spalvų dominaciją, paneigianti perspektyvą ir proklamuojanti instinktyvę estetiką), koncentruojasi į spalvų intensyvumą, naudojant akriliką. Dailininkas linkęs į abstraktus ir tikisi savo geriausių darbų sukursias senatvėje. Jis mėgsta simbolizmą, kuriame kiekviena dėmė simbolizuojanti ne mintį, bet aplinkos formą ir spalvos jėgą. Jis neimtuoja gamtos.

Pokalbiams užsitęsęs pastebėjau, kad laureatas Kazys Bradūnas jau dingęs iš salės. Paslaugų bičiulių dėka man pavyko su laureatu trumpai šnektelėti telefonu. Pasisakė, kad "jaučiasi labai gerai, premiją gavęs". Jei ne paskatinimas siųsti rankraščius, tai toji knyga būtų ilgai dar gulėjusi stalčiuje. Poetas pripažįsta, kad autoriui asmeniškai knygos išleidimas esąs labai sunkus, kaina pasakiška, o leidyklos sunkiai begalinčios išsilaikyti. Kiek geriau stovįs knygos klubas, turįs pastovų 700-800 narių skaičių ir tuo būdu garantuotą skaitytojų būrį. Prie savo knygos "Užeiga prie Vilniaus vieškelio" autorius praleidęs virš penkerių metų. "Žengiant į rimtesnį amžių, kyla noras vis geriau padaryti. Tik jaunystėje galvojama, kad viskas padaryta gerai, tobulai. Vėliau žmogus darosi pats sau

FILATELIJA

Nr.3

Antanas Bernotas

JAV išleido 35 centų oro pašto ženklą aviacijos pionieriui Glenn Curtiss pagerbti.

Glenn Hammond Curtiss (1878-1930) gimė Hammondsporte, N. Y. Jau jaunystėje susidomėjo mechanika ir skraidymu. Nubraižė ir skraidymo vienus iš pirmųjų lėktuvų. 1908 m. jo padarytas lėktuvas pajėgė nuskristi 1 mylią, o sekančiais metais Reimse, Prancūzijoje, laimėjo tarptautines varžybas. 1910 m. laimėjo varžybas ir 10 tūkstančių dolerių prizą skrendant iš Albany į New Yorką. Pagal jo planus buvo pastatyti hidroplanai, kurių vienas 1919 m. perskrido Atlantą. Pirmojo karo metu braižė ir statė lėktuvus ir ruošė aviacijos kursus. Jo vardu buvo pavadinti keli lėktuvų tipai.

labiau kritiškas", kalbėjo laureatas, prisipažindamas, kad premijos paskyrimas jam buvusi tikra staigmena.

Pasikalbėjus su mūsų svečiais ir viešniomis iš tolimų mūsų kolonijų, susidaro vaizdas, kad pirmoji LB Kultūros Tarybos Premijų šventė ne tik davė gražių rezultatų, bet tai pat sukėlė vilčių ateičiai. Žinant, kad ir kitais metais premijos bus skiriamos, abejonės nėra, kad pagyvės interesus intensyviau kurti ir toliau tobulėti savo pasirinktose kūrybos srityse. Mūsų kultūrinio gyvenimo renesansui yra vilčių.

MEKSIKA išleido 4 pašto ženklų seriją su kolonialinių laikų pastatais Cuernavacos mieste.

Cuernavaca, Morelos valstijos sostinė, yra prie Tepic upės, maždaug už 46 mylių į pietus nuo Mexico City. Vietovė randasi derlingame ir labai gražiame rajone, todėl atvyksta daug poilsiautojų. Jau indėnai čia turėjo savo kaimelį. Jame mėgdavo gyventi ispanų konkvistadorius Hernando Cortes, o vėliau čia turėjo savo rezidenciją prancūzų imperatorius Meksikai Maximilianas. Netoli miesto randasi garsi aztecų šventykla – piramidė. Mieste gyvena apie 14,000 gyventojų.

PIETŲ AFRIKA išleido 5 centų pašto ženklą Pretorijos universiteto įsteigimo 50 metų sukakčiai paminėti.

Pretorijos miestas, Transvaalio provincijos ir kartu visos Pietų Afrikos Unijos sostinė, randasi už 45 mylių į šiaurės rytus nuo Johannesburgo miesto. Jis yra prie Aapių upės Magaliesberg kalnų pašlaitėje. Pretorija buvo įkurta 1855 m. ir pavadinta būrų vado Andries Pretoriaus vardu. Kada Transvaalio provincija susijungė su likusia Pietų Afrika 1910 m., mieste buvo pristatyta daug puikių rūmų, jų tarpe ir būsimieji universiteto rūmai. Čia jau nuo 1918 m. veikė kolegijų centras, kuris 1930 m. buvo pavadintas Pietų Afrikos universitetu. Miesto apylinkėse yra ir pramonės. Gyvena virš 145,000 gyventojų.

SOV. SAJUNGA išleido 4 kapeikų pašto ženklą Estijos Tartu miesto 950 metų įkūrimo sukakčiai paminėti.

Tartu miestas (švediškai ir vokiškai Dorpat, rusai jį anksčiau vadino Jurjev)

yra rytinėje Estijoje prie Emos upės tarp Peipuso ir Virtso ežerų... Nuo seno estų apgyventa vietovė Tar 1030 m. buvo užimta maskėnų. Vėliau, kai Estijoje išgalėjo kalavijuočiai, Tartu nuo 1224 m. buvo ordino, vėliau vyskupijos sostinė. Švedų karalius Gustavas Adolfas 1632 m. čia įkūrė universitetą ir pastatė puikių rūmų. Miestas amžių bėgyje ėjo iš rankų į rankas: tai kalavijuočių, tai rusų, tai švedų, o keliasdešimt metų priklausė jungtinei Lenkijos-Lietuvos valstybei, bet visuomet pasiliko kaip estų kultūrinis ir mokslo centras su stipria vokiečių kultūrine įtaka. Tik 1886 m. rusai pradėjo rusifikaciją. 1918 m., atsikūrus nepriklausomai Estijai, Tartu miestas atsidūrė jos ribose ir taip pasiliko iki 1940 m., kada sovietai jį okupavo, kaip ir kitas Baltijos valstybes. Mieste gyvena apie 74,000 gyventojų. Jau nuo XIX amžiaus pabaigos Tartu universitete studijavo daug lietuvių studentų, kurie turėjo ir savo lietuvių studentų draugiją. Ši universitetą baigė nemažas būrys lietuvių šviesuolių.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitempia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Foto ir tapybos pamokos: Tapyba — antradieniais su Rimu Laniausku ir ketvirtadieniais su Nijole Palubinskiene.

Foto — pradedantiems trečiadieniais su Antanu Kalvaičiu ir pirmadieniais pažengusiems su Andriumi Venclausku.

Studija atidaryta: pirmadieniais ir penktadieniais 12-6 v. v., antradieniais ir ketvirtadieniais 12-9 v. v. Šeštadieniais 10-6 v. v., sekmadieniais 11:30-2 v. p. p. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

PABAIGTUVĖS

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės įvyks sekmadienį, gegužės 31 d. Mokiniai organizuoti dalyvaus lietuviškose pamaldose Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje 10 val. ryto.

Iškilmingas mokslo metų pabaigimo aktas įvyks 11:30 val. ryto DMNP parapijos didžiojoje salėje. Po akto tėvų komitetas visus pavaišins.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti šioje jaunimo šventėje. (vb)

• **LB Clevelando Apylinkės valdyba** pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Malskis, vicepirm. ir išdininė Z. Kripavičiūtė, švietimo ir kultūros reikalams V. Mariūnas, ūkio reikalams V. Skirpstas, socialiniams reikalams V. Bacevičius, sekretorius V. Biliūnas, informacijos reikalams I. Bublėnė, jaunimo reikalams N. Lenkauskaitė. Revizijos komisijos pirmininkas J. Žilionis.

• **KANKLIŲ MUZIKOS REČITALIS.** Onos Mikulskienės Kanklių muzikos studijos mokinių metinis rečitalis įvyks š.m. birželio 7 d., sekmadienį, 5 val. p.p. Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Kviečiami visi pasigrožėti mūsų tautine muzika ir jaunaisiais talentais tą muziką pamilusiais.

Po programos mokinių maitinimas pavaišins viešniais ir svečius kavute ir skanumynais.

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis colonial — 47,900

Hiller Ave. 6 kambarių, didelis salionas, židinytis, recreation kambarys, pilnas skėpas, 2 automobilių garažas. Skambinti: Ronald ir Viktoras Banionis, tėvas ir sūnus.

MAIN LINE REAL ESTATE CORP.

431-8181 arba 273-4828

(21-22)

DUOBĀNT NAMUS prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

11% finansing

Open Sunday 2-5

18004 East Park Drive, outh off Lake Shore Blvd. Completely remodeled, 3 bedrooms colonial with fire place, 2 car garage. Immediate possession. 55,900. Call: 531-6787.

CAMEO REALTY

Anton Matic broker

DAYTONO RINKIMŲ BELAUKIANT

Šių metų rinkimai Ohio valstijoje liečia tik miestų merų ir tarybų rinkimus. Pirminiai rinkimai daugumos miestų įvyks vėliau vasaros metu. Išimtis yra Daytonas, kur pirminiai rinkimai įvyks š. m. birželio mėn. 2 dieną.

Daytonas turi savo lietuvišką veiklą parapiją ir aktyvius vyčius, kurie reiškiasi ir lietuviškoje ir Amerikos politinėje veikloje.

Pirminių rinkimų kampanijoje pirmauja Paul R. Leonard ir Pat Roach iš keturių kandidatų. Politikos stebėtojai pramato, kad abu pirmiaujantieji bus nominuoti per pirminius rinkimus ir jiems reikės persirungti lapkričio mėnesyje. Atrodo, kad šiuo metu, net iš abiejų vyraujančių kandidatų, pirmiaujantieji stipriau už oponentą.

Jis yra advokatas, 37rių metų amžiaus, buvęs Ohio seimelio atstovas iš Daytono rytinės vietovės. Kandidatas Leonard supranta dabartines miesto problemas ir turi pramates programą, kaip pagerinti miesto reikalus, pastebėdamas, kad industrija keliai iš miesto ir jaučiama didelė stoka dar-

bų. Jis supranta, kad Daytonas, kaip ir kiti šiaurinių valstijų miestai, šiandien turi daug konkurencijos iš pietinių valstijų sąryšy su naujos industrijos plėtimusi. Savo rinkiminėje kampanijoje jis yra pareiškęs, kad sekantis Daytono meras turės kreipti daug dėmesio ir dėti pastangų, kad ne tik pritrauktų naujas industrijas, bet ir esamas išplėsti.

Pirminiai rinkimai Daytono nėra partiniai (non partisan). Visų kandidatų pavardės yra vienam sąrašė.

Paul A. Leonard yra remiamas Montgomery apskrities Demokratų partijos, įvairių unijų, bei fraternalinių sąjungų. Reikia pastebėti, kad jo kandidatūros vyriausias politinis patarėjas yra Clevelando lietuviams žinomas Steve Avakian, buvęs senatoriaus John Glenn spaudos sekretorius ir pereinusių metų rinkiminės kampanijos galva.

Dalyvavimas rinkimuose laisvame krašte yra pilietinė pareiga.

Tegu Daytono lietuviai nominuoja ir renka geriausius kandidatus.

Jonas Nasvytis

■ Laiškai Dirvai

BEDARBĖS IR INFLIACIJOS PRIEZASTYS

Skundžiamasi bedarbe ir infliacija, o kai kur trūksta darbininkų, gi kai kas nežino kaip spėti išleisti pinigų. Laikraščiai pilni skelbimų ieškančių darbininkų. Teko matyti ant didesnių krautuvų (department stores) durų skelbimus, kad ieško darbininkų. Pasiteiravus nusiskundė, kad negauna darbininkų. Labai daug skelbimų reikalaujančių įvairių specialistų-profesionalų. Kalbėjau su kaimynistėje gyvenančiu 9 vaikų šeimos tėvu, kuris nedirba ir gyvena iš šalpos — welfare. Kai paklausiau, kodėl neieško darbo, jis nusi juokė. Nesas toks kvailys ieškoti darbą. Kiek jis uždirbsias? Tuo tarpu iš šalpos gyvena gerai. Nauja spalvota televizija, gražūs baldai, o jeigu pasensta, dar labiau apdraskai ir gauni naujus. Tad ko daugiau reikia? Bet sakau, kokį pavązdį rodai vaikams? Jie suaugę ir neturės supratimo kad reikia dirbti. Kam dirbti? Jie irgi gyvens iš šalpos.

Taip, šalpa reikalinga jos būtinai reikalingiems: nepasiturintiems seneliams, invalidams ir panašiai, bet ne tinginiams. Bet tai mažytė bedarbių dalis. Didžiąją bedarbių dalį ir infliaci-

ją kelia darbo unijos. Buvo laikas, kada unijos buvo labai reikalingas, kada darbdavis labai išnaudojo darbininką ir su juo elgėsi kaip jam patiko. Šiandien unijų ir įstatymų dėka to jau nebėra. Tačiau unijų vadai to nežino, o gal geriau pasakius, nenori žinoti.

Tad kas atsitiko su unijomis? Unijų vadovybė peržengė visas galimas ribas. Reikalauja vis aukštesnių ir aukštesnių atlyginimų. Darbdavis neturi kito pasirinkimo, sutikti su reikalavimais ir mokėti. Tas atlyginimų pakėlimas eina pagaminamų prekių kainų pakėlimui. Keliamas darbininkams atlyginimas, keliamos ir kainos. Tai lyg tam tikra "perpetuum mobile". Kai kurie pramoninkai, nepajėgdami išsimokėti, pradėjo savo gaminius gaminti kituose kraštuose ir atvežę parduoda. Be to, pirkliai pradėjo įgabenti pradedant automobiliais, televizijomis ir radijo aparatais ir kitokiais gaminiais. Amerikos fabrikai dėl unijų iškeltų atlyginimų, negali konkuruoti su kitais kraštais, kur darbo jėga, o tuo pačiu ir pagaminimas yra pigesnis. Taip Amerikos doleriai bilijonais plaukia į užsienį, Amerikos prekybos balansas įrašomas raudonai, krinta dolerio vertė ir didėja infliacija bei bedarbė. Be to, iškelti atly-

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **GEGUŽĖS 31 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• **BIRŽELIO 7 D.** O. Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių rečitalis.

• **BIRŽELIO 14 D.** birželio minėjimas 12 val. Edgewater Parke. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• **BIRŽELIO 20 D.** Joninių laužas O. ir V. Jokūbačių sodijoje. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• **BIRŽELIO 28 D.** Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• **LIEPOS 12 D.** Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• **LIEPOS 19 D.** ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

• **LIEPOS 26 D.** pensininkų gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 5-9 D.** A.L. R.K. Moterų Sąjungos 39-sis seimas Clevelande DMNP parapijoje.

• **RUGPIŪČIO 8-9 d.** Dail. Reginos Petrutienės tautodailės darbų paroda DMNP parapijos didžiojoje salėje.

• **RUGPIŪČIO 16 d.** Balfio gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 30 D.** — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• **RUGSĖJO 5 D.** Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• **RUGSĖJO 13 d.** Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **RUGSĖJO 19 D.** 1941 metų sukilimo minėjimas.

• **RUGSĖJO 20 D.** pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• **RUGSĖJO 26-27 D.** Menininko Baltuono medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• **SPALIO 3 D.** Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

ginimai ir viduje nuvertino dolerio vertę, nes jų yra per daug. Užsukus į bet kokį restoraną matome didžiausias šeimas su vaikais pietaujant ar vakarienėjant. O už tai mokama dešimtimis dolerių. Krautuvės pilnos pirkėjų, kurie nesiskaitydami leidžia pinigų, nes daug uždirba. Gi didelėse maisto krautuvėse geriausią maistą perka "neturtin-gieji", kurie gyvena iš šalpos ir moka valdžios duodamais kuponais.

Taip tas unijų užsuktas atlyginimų kėlimo "perpetuum mobile" išstumia darbininkus iš darbo, o pinigų mėtymas net ir užsieniui ir yra tie didžiausi bedarbės ir infliacijos varikliai. Ir jeigu tie varikliai nesusipras ar nebus sutvarkyti, reikalai dar labiau blogės.

P. Žičkus
Dorchester, Mass.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS ADMINISTRATORĖ

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing istaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Gegužės 2 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje kun. A. Saulaitis, S. J. sutuokė Taurą Zarankaitę su Vitu Underiu iš Chicagos. Jo pasakytas pamokslas buvo skirtas jaunavedžiams. Giedojo jaunosios tėvelis Pranas Zaranka ir Underiai (sesuo ir brolis), vargonais grojo Vidas Neverauskas. Pajauniais ir pamergėmis buvo: V. ir L. Underiai, A. Kasputytė ir L. Kuliava, L. Bradūnaitė ir G. Zaranka, V. Nakaitė ir A. Underys, V. Kazlauskaitė ir A. Pempus, R. Neverauskaitė ir G. Aukštuolis, N. Zarankaitė ir R. Underys.

Vestuvių puota įvyko Kultūros Centro gražiai išpuoštoje salėje. Maldą prieš valgį sukalbėjo kun. V. Kriščiūnevičius. Pakeltos šampano taurės ir jaunavedžiams sugiedota Valio, valio...! Jaunavedžių stale sėdinčius ir tolimesnius svečius pristatė piršlys Liudas

JURY KOMISIJA PREMIJAI UŽ STRAIPSNIUS APIE LIETUVĄ

Sudaryta jury komisija, kuri paskirs premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoje. Į ją įeina: inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir Chicagos universiteto doktorantas Ant. Adomėnas – Van Reenan. Konkursą paskelbė Amerikos Lietuvių Taryba. Premijos bus duodamos už straipsnius apie Lietuvą kitataučių laikraščiuose ir žurnaluose išspausdintus iki šių metų pabaigos. Premijos trys: 500 dol., 300 dol. ir 200 dol. Premijų mecenatas kun. dr. J. Prunskis.

PAGERBTA ALENA DEVENIENĖ

Didžios energijos, plataus masto visuomenininkė Alena Devenienė gegužės 24 d. specialiu parengimu pagerbta Los Angeles lietuvių. Tai visą gyvenimą buvusi veikli ir pasišventusi patriotė, per keturis dešimtmečius uoliai talkinusi Amerikos Lietuvių Tarybos vadovaujamuose Lietuvos laisvinimo darbuose, parodydama plačią politinę nuovoką, nuoširdžią toleranciją, gilų lietuviškų reikalų supratimą. Savo kilme būdama Vilniaus krašto lietuvė, ji visą gyvenimą su ypatingu jautrumu yra pasišventusi lietuviškųjų reikalų tarnybai.

D.L.K. BIRUTĖS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

D.L.K. Birutės draugijos Detroito skyriaus narių metinis susirinkimas įvyko gegužės 17 d. šv. Antano parapijos patalpose, kuris narių skaičiumi nors ir nebuvo gausus, bet darbingas. Didžiausias birutiečių parengimas buvo surengtas Velykų stalas ir jis davė birutietims gražaus pelno. Suvalkų trikampio lietuviams pasiūsti trys siuntiniai ir dar rengiami siūsti kiti. Naujas renginys bus suruoštas jau atremontuotoje parapijos salėje.

Valdyba išrinkta: Kristina Daugvydienė — pirminkė, Ona Pusdešrienė — vicėpirmininkė, Antanina Jonynienė — Kultūros vadovė, Emilija Kutkienė — išdininkė, Cecilija Balsienė — sekretorė ir Mėta Šečetienė — valdybos narė. Revizijos komisija: Stasė Šimoliūnienė ir Julija Rutkauskienė.

PIKNIKAS

Dariaus-Girėno klubo ir Lietuvių Namų draugijos suruoštas gegužės 17 d. Lietuvių namuose piknikas po stogu nebuvo labai gausus, bet nebuvo ir menkas. Turėjo turtingą ir vertingų dovanų stalą, kuris bežiūrint tirtpe ištirpo. Be to žmonės valgė, gėrė ir šnekučiavosi. Grojo ir muzika iš plokštelėlių. Atrodo Lietuvių namų nereikia užmiršti ir renginius juose dažniau surengti.

PIRMA GEGUŽINĖ PAVASARĮ

S.L.A. 352 kuopa birželio 7 d. Pilėnų stovykloje rengia pirmą gegužinę-išvyką. Veiks svetainė su įvairiais lietuviškais valgiais, bus loterija, kurioje bus galima laimėti vertingų daiktų ir baras su minkštais ir kietais gėrimais.

KARTĄ PAVASARĮ

Skautų tėvų komitetas birželio 6 d. Dievo Apvaizdos kultūros Centre rengia su abiturentais ir debiutantėmis susitikimo vakarą. Vakaro vedėjais pakviesti: Algis Zaprackas ir Rima Jotkutė. Šokiams gros "Vyčio" orkestras iš Chicagos. Dalyvaujantieji registruojasi pas šarūną Mingelą, tel. 421-8612.

AUSTRALIJOJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

POMIRTINĖ HENRIKO ŠIDLAUSKO PARODA

Nuo balandžio 11-tos iki gegužės 24-tos Sydnejaus mieste N.S.W. valstijos valstybinėje galerijoje vyksta mūsų Australijos žinomiausio dailininko, mirusio prieš vienerius metus, pomirtinė paroda. Šioje parodoje yra išstatyta jo 50-tis meno darbų. Atidarant šią parodą, šios galerijos direktorius E. Capon pareiškė:

"N.S.W. Meno Galerija turi garbės pristatyti Henriko Šalkausko retrospektyvą parodą 1925-1979, kuri yra viena iš mažesnės apimtios retrospektyvų parodų, Galerijos pristatytų per paskutiniuosius septynerius metus.

Per savo veiklos tris dešimtmečius Henrikas Šalkauskas pasidarė vienas iš labiausiai gerbiamų menininkų Sydnejuje, žinomas ne vien tik savo darbu, bet ir savo šiltos asmenybės ir dosnumo. Žiūrėdami į praeitį, mes galime įžvelgti kaip Henriko Šalkausko įtakoje atgyvėjo graviūrų menas Sydnejuje į šeštojo dešimtmečio pabaigą. Jis tai atsiekė savo gyvais lino raižiniais, o vėliau šilko raižiniais, bei savo entuziasmu organizuojant graviūrų parodas. Bet galbūt pats svarbiausias įnašas buvo antroje 1960-ųjų metų pusėje, kai jis įkvėpė šviežių jėgų ir gyvybės akvarelės menui Australijoje, išstatydamas parodose seriją didžiulių ekspressionistinių kūrinių, kurie tuoj patraukė visų žiūrovų dėmesį. Šių akvarelės darbų atžymėjimų tarpe buvo ir premija gauta per Tarptautinę Jaunųjų Dailininkų Parodą Tokyo mieste 1969 metais.

Primenant šio žymaus menininko vardą ir jo indėlį, Henrikos artima draugė, per 20 metų Eva Kubbos (žymi Sydnejaus lietuvių dailininkė, per pastaruosius eilę metų laimėjusi geriau-

sios Australijoje moters dailininkės premijas), pasiūlė, kad N.S.W. valstybinė Meno Galerija įsteigtų Henriko Šalkausko Dabartinio Meno Įsigijimo Premiją — Fondą. Šis fondas buvo dosniai aprūpintas menininko motinos p. Onos Šalkauskienės. (Jinai yra Nepriklausomybės kovų savanorė-kūrėja). Ponai Šalkauskienei ir Evai Kubbos mes reiškiamo nuoširdžią padėką ir Meno Galerija džiaugiasi, galėdama jungtis su Henriko Šalkausko vardu, kuris irgi tuo būdu bus taip tinkamai ir prasmingai prisimenamas.

Pomirtinė H. Šalkausko paroda turi didelį pasisekimą ir Meno Galerija yra gausiai lankoma.

Šiai ypatingai parodai prisiminti, yra išleistas puikus katalogas, kuriame yra duota daug jo darbų ir Meno Galerijos direktoriaus pavaduotojas, menotyrininkas G. Docking, savo ilgame ir labai gražiam straipsnyje, rašo apie H. Šalkausko meno savybes ir kokią didelę ir naudingą įtaką jis yra padaręs moderniajam Australijos menui.

Tikrai gaila, kad šis ir mano asmeninis taip geras draugas, dar jaunas būdamas turėjo atsiskirti su šiuo gyvenimu. Jo vardas, jo darbai ir jo įtaka meninyje pasaulyje, pasiliks garbingai įrašyti į Australijos meno istoriją, lygiai taip pat, Australijos lietuvių sportininkų tarpe, kurių vienas iš aktyviųjų narių jis yra buvęs, jo vardas yra atžymėtas specialiai sukurtu Henriko Šalkausko medaliu.

MATURE COUPLE EXPERIENCED

Live in for all adult household. General housework and yard work. Private furnished apartment. Good salary \$1000.00 a month. Must have recent references.
WRITE TO KEN MINUS
P. O. BOX 7064
HOUSTON, TEXAS 77008
(17-21)

WANTED
FACTORY FOREMAN
AND
GENERAL FACTORY HELP
Houston shoe factory needs experienced help.
Please send resume to:
LESABOT
10660 KINGSHURST
HOUSTON, TEXAS 77099
(20-22)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

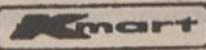
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

WATCHMAKER

Applications accepted for employment in our new watch service center, seeking full time individual experienced in repair of mechanical, electric and quartz watches. Outstanding employee benefits program, salary commensurate with experience.

**APPLY Monday thru Friday
8 a.m.-2 p.m.—Building Personnel**

K MART CORPORATION

INTERNATIONAL HEADQUARTERS
3100 W. Big Beaver
(Corner Coolidge Highway)
Troy, Michigan, 48064

An Equal Opportunity Employer M/F/H